

HLAS NÁRODA

"Vy reprezentujete
ve svobodném světě víast.
Vlast potřebuje lásku a pomoc.
Buďte svorní!

Ten svorným Bůh požehnává."
JOSEF KARDINÁL BERAN,
arcibiskup pražský.

(VOICE OF THE NATION)

Tel.: (312) 762-2044

Udržení českého vědomí, řeči
a novin v Americe žádá osobní
oběti a nadšené spolupráce
každého z nás.

Cena: 75 centů

Second Class Postage Paid at Chicago, Ill

Return Postage guaranteed, Chicago, Ill. 60623

Roč. (Vol.) X. — Číslo (No.) 3.

Sobota (Saturday) 12. 1. (January) 1985

ČSL. OBČANÉ ZAČÍNÁJÍ ZNOVU NEBOJÁCNĚ ZVEDAT HLAVY

Věděli jsme od začátku, že čsl. signatáři „Charty 77“ jsou odvážní a rovnoprávní nejen ve svých projevech, ale i v obětech, které za svou odvahu přinášejí: snesli utržené rány od surových policejních orgánů v civilu, nespravedlivá odsouzení, vězení, snažejí tvrdou sociální diskriminací, vypovězení z rodné vlasti, neustálý policejní dohled atd.

Dosud však ještě v žádném dokumentu tak objektivně nepopsali skutečný stav obelhávání čsl. občanů polopravdami, vyloženou lží, dezinformací, překrucováním zpráv z domova i ciziny a líčením růžové přítomnosti v zemích t.zv. „realného socialismu“ všemi sdělovacími prostředky jako tentokrát v dokumentu „Charty 77“, č.20 z roku 1984.

To znamená, že přímo cítí změnu smýšlení většiny čsl. obyvatele, když veřejně píšou o odposlouchávání zahraničního rozhlasu a TV programů z NSR a Rakouska. Příklad nebojácných Poláků je zřejmě všechny inspiruje stejně tak jako rozhodně postoje papeže Jana Pavla II. a US prezidenta R. Reagana. Chartisté jasně cítí, že i když je rudý režim pronásleduje a utlumuje, Češi a Slovinci už o nich dobře vědí, „drží jim palce“, ztrácejí strach, narovnávají páteře a zvedají hlavy!

Přečtěte si a posuďte sami, milí čtenáři, co se tentokrát Chartisté odváží napsat Federálnímu shromáždění Čsl. republiky a rozeslat do západních zemí!... Jen houšť!

Právo na informaci

Každý má právo na svobodu projevu; toto právo zahrnuje svobodu vyhledávat, přijímat a rozšiřovat informace a myšlenky všeho druhu bez ohledu na hranice, ať ústně, písemně nebo tiskem, prostřednictvím umění nebo jakýmkoli jinými prostředky podle vlastní volby.

Mezinárodní pakt o občanských a politických právech, článek 19 /Sbírka zákonů č. 120/76/.

Dokument Charty 77 č. 20/84
Federálnímu shromáždění
ČSSR

Charta 77 se už několikrát vyjadřovala k porušování tohoto práva v Československu, a zejména v souvislosti s Madridskou konferencí dokumentovala, že československá vláda neplní závazky, jež přijala v Závěrečném aktu helsinské konference O bezpečnosti a spolupráci v Evropě. Situace se

však v poslední době ještě zhoršila.

Občan kteréhokoli státu by měl mít možnost získat základní pravdivé a úplné informace o aktuálním dění především z domácího a zahraničního tisku, rozhlasu a televize. V Československu jsou již od roku 1948 veškeré informační zdroje v rukou jediné politické strany a jejího úřednického aparátu. Ten určuje jak oficiální stanoviska v komentářích, tak i výběr základních informací. Hromadné sdělovací prostředky se tak staly výlučně nástrojem ideologické propagandy, a místo aby umožňovaly občanům spoluúčast na politickém dění a řízení, systematicky vytvářejí falešné vědomí o stavu světa.

Připomeňme některé události tohoto roku: Např. kolem olympiády v Los Angeles vznikla kampaň dezinformací. Československé sdělovací prostředky jsou plně odpovědný nejen za přejímání nepravdivé mos-

kevské propagandy, ale i za vlastní lži a pomluvy v souvislosti s olympijskými hrami 1984. Zklamali i sportovní novináři, kteří namísto objektivního zaznamenání ovzduší a sportovních výsledků posílali z Los Angeles propagandistické komentáře, odporující základním olympijským myšlenkám. Nejinak tomu bylo v souvislosti s návratem československých občanů ze zajetí v Angole. Dlouho byla veřejnost informována o osudu našich spoluobčanů sporadicky, později se z kratičké oficiální zprávy dozvěděla, že v Praze byla představiteli československé vlády přijata delegace opoziční Unity, kterou naše hromadné sdělovací prostředky více než rok označovaly za organizaci banditů, s níž československá vláda nebude nikdy jednat. Posléze vyšlo několik komentářů a pečlivě cenzurovaných rozhovorů s navrátilci, ale ani slovo o pravých příčinách únosu a o okolnostech návratu.

O Etiopii jsme si přečetli a viděli na obrazovkách mnoho reportáží o radostném životě země, v souvislosti s letošním výročí revoluční moci, včetně monumentálního Marxova pomníku. Ale vůbec jsme neměli být informováni, že zde ve stejné době panoval hladomor: Teprve když oběti šly do statisíců a když se naplno rozvinula pomoc západních zemí, o níž se naši občané dozvěděli ze zahraničních sdělovacích prostředků, začalo se také u nás psát o pomoci SSSR a ČSSR, a tak jsme se spíše mezi řádky seznamenali s druhou tváří revoluční Etiopie.

Zemím tzv. socialistického tábora je věnováno mnoho místa v televizi, v rozhlase i na stránkách tisku. Nikoli však skutečné situaci v Polsku nebo např. přijetí Rumunů na Letních olympijských hrách 1984 či rumunským stanoviskům k různým mezinárodním otázkám; podobně se nezveřejňují pravdivé informace o ekonomických

Snad si to v exilu a v dnešním pracovním shonu a starostech ani neuvědomujeme, jak velikou posilou a nadějí do budoucna jsou sociálně diskriminovaným lidem a mládeži v zemích za Železnou oponou papež Jan Pavel II. a US prezident R. Reagan, klidní bojovníci za nezadatelná lidská práva a terče nezdařených atentátů. Bůh je ochraňuj!

reformách v Maďarsku nebo o zlepšujících se vzájemných kontaktech mezi oběma německými státy. Tyto a podobné otázky jsou našim občanům vysvětlovány v přísně cenzurovaných komentářích, v nichž jsou téměř všechna základní fakta potlačena nebo přeroučena.

Tak tomu bylo i v případě zavraždění polského katolického kněze Popieluszka, kdy československé sdělovací prostředky jen zdráhavě přiznaly vinu bezpečnostního aparátu na jeho smrti, ale zcela zamlčely společenský dopad této události, např. i fakt, že se pohřbu zúčastnilo statisíce Poláků.

Desinformace je často natolik rafinovaná, že lži, podvržené některým cizím sdělovacím prostředkům, jsou vydávány za nestranné hledisko a pak široce přejímány ve všech zemích unifikovaného tisku.

Mnoho zásahů mocenského aparátu by bylo možno dokumentovat i na poli informací o umění /nemluví o cenzurním zglajchšaltování umění jako takového/. Projevilo se to např. při udělení Nobelovy ceny za literaturu národnímu umělci Jaroslavu Seifertovi. Všechny světové informační zdroje je oznámily okamžitě. Praha se až po jistém váhání rozhodla k vlažnému souhlasu s přijetím této

pocty a teprve pak vydala Československá tisková kancelář lakonickou zprávu, že podle západních agentur byla J. Seifertovi udělena Nobelova cena, a že mu blahopřál subalterní kulturní činitel. V následujících sporadických komentářích se však nesmělo mluvit o pevném občanském postoji posledního předsedy rozpuštěného Svazu československých spisovatelů, o tom, že je jedním z prvních signatářů Charty 77, a že jeho novější díla byla dlouho na indexu a vycházela jen jako samizdaty, zabavované policií a používané soudy k důkazu protistátní činnosti. /Ostatně právě nyní se v Brně připravuje proces proti československým občanům, jejichž jediná vina spočívá v tom, že se pokusili předat do zahraničí poslední sbírky jiných dvou básníků./ Oficiální propaganda se naopak velmi rozhořčila, že tyto skutečnosti zveřejnily západní sdělovací prostředky. V rozporu s pravdou tvrdila, že Seifert je naším, nejvydávanějším básníkem, a že se distancuje od nezávislých občanských aktivit, přičemž samozřejmě zamlčela téměř desetiletou ediční pauzu a také to, že poslední práce Jaroslava Seiferta vycházejí bez cenzurních zásahů jen v cizině a v samizdatových opisech.

(Dokončení na str. 12)

Sloupek informací

**o zapadnutí letopočtu Orwellova roku
do knihy světové historie,
o 34. sjezdu Lotyšů v Tasmánii
s odhodláním utvrdit se v naději
na budoucí svobodu jejich utlačené země
a o dožívání „velkého bratra“ - policejního
státu v nekoloniálním sovětském carství.**

Život jde dál; co nám přinese rok 1985?

Mnozí lidé - a nebylo jich málo - kteří věřili hrůzoplnému proroctví George Orwella, si dnes oddechli, že svět přežil rok 1984. Rok, ve kterém se mělo naplnit Orwellovo cynické proroctví o Velkém bratru a všech rafinovaných vymoženostech totalitních režimů. Ve skutečnosti se v minulém roce moc nezměnilo - svět se točí dál - slunce vychází a zapadá jako předtím, a po slunných dnech přicházejí mraky a deště.

V novém roce se v australské politice asi též moc nezmění. Lidé budou čekat zda federální vláda dodrží předvolební sliby o daňových reformách. Dosud nezodpovědná otázka zní: Jaké reformy?

Nejožehavější problém nové, z voleb vyšlé, Hawkeho vlády, je nevyřešený ačkoliv je politiky i hospodářsky naléhavý. Je to problém daní z přírůstku na majetku. O tuto daň se očekává zuřivý boj uvnitř samotné Labor Party, která s tím nápadem přišla.

Právce ve straně nechce přílišným daňovým zatížením

zisků podlomit osobní podnikavost, zatímco levice si od toho slibuje další krok na cestě k socialisaci.

Nemalé starosti budou vládě i nadále působit stále rostoucí požadavky jednoprocenní menšiny aborigenů, t.j. domorodců, původních obyvatel Austrálie.

Potěšující je, že neslavně známý bývalý laboristický politik t.č. soudce, Lionel Murphy je pohnán před soud.

Ohlášená návštěva ministerského předsedy Hawkeho ve Washingtonu bude jistě zajímat mnoho lidí. Mr. Hawke bude musit prezidentu Reaganovi vysvětlit a urovnat mnoho nedorozumění, způsobených nezodpovědnými, levicově orientovanými prohlášeními ministra zahraničí Mr. Haydena.

V Americe samé bude administrativa asi „tančit foxtrot“ mezi inflací, nezaměstnaností, vysokou úrokovou mírou a astronomickým rozpočtovým deficitem. Nakonec asi prezident Reagan naruší některé předvolební sliby a dojde k zvýšení přímých a nepřímých daní. Tím

se ještě více upevní americký dolar.

V západní Evropě se bude i v tomto roce nadále protestovat a demonstrovat, často jen proto, aby se různí darmošlapové objevili na televizní obrazovce.

Zvláštní pozornost si zaslouží Řecko, kde tamější socialistická vláda provádí reformy, které směřují ke zkomunisození hospodářství i veřejného života.

Všechny mírové a odzbrojovací konference mezi Spojenými státy a Sovětským svazem budou zbytečným mařením energie a času, dokud se v Moskvě nevymění garda.

Sovětský svaz sám ještě hlouběji zabředne do nepředvídaných potíží riskantního dobrodružství v Afghánistánu.

V Polsku bude nadále pokračovat boj dělníků, vedených podzemní dělnickou odborovou Solidaritou proti tak zvané, komunisty řízené „vládě dělníků a rolníků“.

Iránci v Iránu s Araby v Iráku, v Libanonu a na celém Blízkém východě se budou navzájem vraždit i letošního roku a Izrael bude ochoten k vyjednávání o míru, aby jen získal čas k zalidnění a kolonizaci válkou získaného palestinského území, aby se tím problém tzv. Palestinského území rozplynul. V té Svaté zemi pamatují kameny dlouhou neklidnou historii před příchodem Abraháma a pak 38 tisíc let staré dějiny židovského národa, a tak se přece nebudou nějak vzrušovat z padesátiletého hádání s málo jednotnými arabskými sousedy! To by musilo dojít k nové světové válce, která by byla nutně nukleární, a tu přece nikdo nechce!

Stejně tak bude pokračovat vražedný boj vietnamských komunistů proti soudruhům v Kambodži, který právě v těchto dnech znovu vzplanul.

Ve Střední Americe budou i v budoucnu vojny, hlad a bída. Bratr nadále bude ničit bratra.

V Africe po zrušení koloniálního panství - potom co různé na svobodu nepřipravené a civilizacně nevyspělé kmeny - obdržely samovládu, panuje stále se zvětšující hlad a utrpení nevinných lidí. Zatímco Amerika, Západní Evropa i Austrálie se snaží pomáhat zmírnit bídu afrického obyvatelstva posílají tam komuniste stále více tanků, bomb a samopalů, aby v potocích krve, v hladu a bídě většiny obyvatel si pěstovali novou třídu věrných komunistů a tak šířili svou revoluci a vládu nad světem.

To je jen několik málo problémů současného světa, na prahu nového roku 1985. Není proto nic divného když našince

má sto chutí se „schovat“ do ulity tasmánského bezpečí a nějak přežít ty apokalyptické trampoty a bědy, kterými prochází většina národů.

Jen kdybych tak mohl přemoci pokušení a nepouštěl si televizi když právě vysílají ty nepřijemné zprávy slovem i obrazem...!

□

Lotyšii nám jdou příkladem

Tady na Tasmánii se toho moc světoborného neděje - a přece se tu něco povzbuzujícího událo.

Právě včera zde skončil 34. sjezd Lotyšů. Z celé Austrálie, Nového Zélandu i z USA a z Kanady sem přiletěli návštěvníci.

Přes čtyři sta Lotyšů se nezaleklo vzdálenosti ani moře a přiletěli sem, aby zde pokojně, důstojně, ale důrazně manifestovali svoji neochabující lásku k malé zemi na dalekém břehu Baltického moře, odkud je vyhnané surové násilí sovětských okupantů.

Bylo to zdev v Tasmánii první velké shromáždění Lotyšů. Zúčastnil jsem se zahájení a několika programu jejich pětidenního sněmování.

V Albert Hall, největším Launcestonvském sálu, zahájil sjezd Lotyšů sám předseda tasmánské vlády Robin Gray a starosta města Don Wing. Přítomni byli též nám přátelští senátoři, Brien Harradine a John Watson.

S galerií viselo 30 dvoumetrových vlajek Lotyšské republiky, na jevišti v barvách, které znázorňovaly oheň, byl výrazný nápis v lotyšské řeči:

„Dievs tavā zeme deg“ (přeloženo do češtiny: Bože, naše země hoří!) Neubráníl jsem se pohnutí nad touto do nebe volající žalobou a zamyslel jsem se nad tragickými osudy tohoto malého, ale snad nejstaršího národa Evropy, kterému bylo dopřáno v posledních sedmi letech, jen dvacet let svobody mezi dvěma světovými válkami. Byl jsem hluboce dojat též proto, že osudy všech těch třech malých národů na východ-

ním baltském pobřeží, se za doby mého života tolik podobají osudům naší země. Naplnila mě však naději přítomnost těchto lidí, kteří sem přijeli a přiletěli za velkých osobních obětí, a kteří mají tolik víry v lepší budoucnost své vlasti a svého národa.

Jejich vytrvalost by mohla sloužit příkladem nám Čechům a Slovákům. I oni se jistě na svých schůzích a poradách dohadují a hašteří, ale za uplynulých 34 let se dokázali 34 krát sjednotit a v různých městech Austrálie veřejně manifestovat svoji nezměrnou lásku k zemi, ze které sem oni nebo jejich rodiče přišli. Sjeli se, aby v sobě zároveň posílili svou nezlomnou víru, že po přejití bouří, béd a utrpení, jejich vlast bude zase jednou svobodná.

Z programu sjezdu na nás zvlášť zapůsobila ekumenická pobožnost. Již 10 minut před jejím zahájením byl kostel zaplněn do posledního místa. Dobrá polovina věřících přišla v národních krojích a všichni - katolíci, luteráni i pravoslavní - se společně modlili a zpívali svoje lotyšské - měl jsem dojem, že bolestmi a smutkem podbarvené - náboženské písně.

Po pobožnosti Lotyšii pod vlajčími prapory a standartami táhli městem jako by to bylo město jimi dobyté. Nad různými skupinami v průvodu jsme četli nápisy, že ti lidé sem přicestovali sta a tisíce mil přes moře a hory: z Camberry, Sydney, Melbourne, Adelaide, Brisbane, Perthu a z jiných míst. Když prošli hlavními ulicemi, „utábořili se“ ve středu města, kde k nim krátce promluvil známý přítel emigrantů, federální poslanec Michael Hodgmen. Tam též mladí Lotyšii předvedli ukázky svých národních tanců.

Pro Lotyšce - katolíky byla ještě sloužena nedělní mše svatá v arciděkanském chrámu.

Je opravdu pozoruhodné co ještě dokáží příslušníci tohoto malého národa po čtyřiceti letech zdánlivě beznadějněho exilu!

Opakuji slovo zdánlivě, protože věřím, že ne válka ani nuk-

HLAS NÁRODA

(VOICE OF THE NATION)

(USPS 291-620)

Týdeník, věnovaný zájmům amerických Čechů, čs. exilu a potřebám našich drahých doma

BOHU, CÍRKVI, NÁRODU

YDÁVÁ:

„VELEHRAD“, • českoamerické kulturní středisko, CZECH-AMERICAN HERITAGE CENTER, INC. 2657-59 S. LAWDALE AVE. Chicago III. 60623 Telefon: 762-2044

ŘÍDÍ: Dp. VOJTĚCH VÍT, O.S.B.

s redakčním kruhem

Právní poradce a zástupce: Henry T. SYNEK

111 West Washington Str. Suite 1360, Chicago, Ill. 60602 (312) 263-6060

ROČNÍ PŘEDPLATNÉ: v USA \$30.00

Redakce si vyhrazuje právo zaslané články a dopisy zkrátit, aniž by tím byl změněn jejich původní obsah. Pokud jsou články podepsané autorem, nemusí se redakce s jejich obsahem ztotožňovat. — Zaslané rukopisy se nevracejí.

Second Class Postage Paid at Chicago, Illinois

January 12, 1985 — Vol. X. No. 3.

PRAGUE SAUSAGE & DELICATESSEN

- HOME MADE SAUSAGES
- FROZEN FOODS
- HICKORY SMOKED MEATS
- FRESH POULTRY
- ČERSTVÉ DOMÁCÍ UZENINY
- IMPORTOVANÉ LAHŮDKY

6312 WEST CERMAK ROAD
BERWYN, ILLINOIS 60402

☎(312) 795-0250

Rádi vás obslouží a na vaši návštěvu se těší
MARY & STANLEY DYNIA

leární bomby, ale víra v Boha a pracovní vytrvalost ujařmených národů jednou rozvrátí systém d'abelské tyranie Sovětského svazu!

□ **Komunistům v Moskvě i v satelitních zemích narůstají starosti**

Vždyť již není daleká doba, kdy dominující Rusové budou ve své koloniální říši sami v menšině. Mimo baltských národů jsou to jmenovitě tatarské a mongolské národy v počtu asi 32, kteří mluví dvěma sty rozdílnými jazyky, a kteří projevují rostoucí nespokojenost. Téměř všem těmto národnostem byla marxistická ideologie násilně vnucena ruskými komunisty.

V době, kdy Sověti rdousí svobodu afghanistánských muslimů, probouzí se odpor milionů vyznavačů Islámu v sovětské říši.

A tak už v tomto roce - dá-li Bůh zdraví - v letech následujících, budeme svědky toho, že větry svobody budou stále silněji vát z Baltických zemí přes Ukrajinu a Ural do všech těch ujařmených a zotročných zemí. Vždyť vzdor více jak po půl století plánované rusifikace různí ti Kirghizové, Uzbeki, Tataři, Gruzínci, Turkmeni a jiní neslovanští národové, odmítají mluvit a psát „samospasitelnou“ ruskou řeč. Tak nakonec donutili rudé diktátory, že se ve školách v SSSR vyučuje v 52 různých řečích a noviny se tisknou v 78 jazycích. K tomu si pak představme, jaké těžkosti musí mít asi ruští důstojníci na vojně v těch různých cizokrajných končinách SSSR i když jejich vojenští kolegové ve staré carské armádě a v mnohonárodním Rakousku-Uhersku prošli podobnými těžkostmi už před nimi. Faktem zůstává, že dnešní kremelští mocipáni a jejich vazalové u koryt v satelitních zemích mají každým rokem nový příděl nesmírných starostí a problémů, na jejichž řešení už jim nebudou stačit jen šibenice, samopaly ani blázince. Písečné hodiny dějin se neúprosně blíží k dovršení pyramidy útrap Moskvou porobených národů. Až sovětští muslimové povstanou, uhodí hodina dekolonizace sovětského rudého imperia, nezmění-li nastupující generace kremelských vládců celý dosavadní policejní vládní a hospodářský systém. Už i v Československu oživilo staré známé přísloví, „že žádný strom neroste do nebe,“ a „že tak dlouho se chodí se džbánem pro vodu, až se ucho utrhne.“

Jindřich Nermut

XXVII. REPRESENTAČNÍ PLES

Sdružené československé organizace připravují opět tradiční Repreentační ples (pořádán již dvacátý sedmý) - na sobotu 2. února 1985 v moderní dvoraně Union Hall, 6200 Joliet Road v Cantryside, Ill.

Ples bude opět zahájen proménádou, valčíkem a uváděním puvabných mladých debutantek plesu s tanečním vystoupením naší mládeže.

Upozorňujeme rodiče dospívajících děvčat, že je mohou přihlásit pro tuto velkou společenskou událost u pani

Liby Buckové: ☎ 354-7707, která podá také podrobné informace.

K tanci budou vyhrávat dvě hudby, tradiční dechovka a moderní, za řízení kapelníka George Píchy. Plesový výbor pracuje již několik týdnů, aby ples byl opět připraven v duchu našich národních společenských tradic, a aby všichni návštěvníci byli plně spokojeni tak jako tomu bylo v minulých letech. Zveme Vás srdečně k účasti. Zznamenejte si již dnes v kalen dári datum - 27. REPRESENTAČNÍ PLES - na sobotu 2. února 1985.

Těšíme se s Vámi na shledanou: Pořádající výbor

Schůze Klubu Domov z NSČK se koná v pondělí 14. ledna 1985 v 7:30 P.M. v místnosti Mid America Federal Savings - \$900 západ, Čermákova tř. v Cicero.

Na programu:
Duchovní promluva
Otec Vojtěcha
Náš únorový
Mumraj

Těšíme se s našimi členy a přáteli na shledanou v novém roce. Bud' te tak hodní a vítě-li o nekom, kdo by měl zájem o práci naší zdejší křesťanské národní větve - řekněte mu o Klubu Domov a přiveďte jej mezi nás.

Přejeme všem našim členům, přátelům a příznivcům milostiplný a požehnaný rok 1985.

Otec Vojtěch Vít, O.S.B., duchovní rádce
Pavla Kůrková
místopředsedkyně
Františka Uhlířová
tajemnice
Ludvík Pospíchal
pokladník

Zprávy ČSNRA z Washingtonu Kulturní forum v Budapešti

V rámci t.zv. „CSCPE process“ - t.j. jednání týkající se zásad a ujednání obsažených v Závěrečném aktu z Helsink, bude v říjnu 1985 uspořádáno v Budapešti t.zv. Kulturní forum, na kterém bude jednáno o kulturní výměně, svobodě tisku a pod. Předběžná jednání se konala ve dnech 21. listopadu až 9. prosince 1984 v Budapešti. Americkou delegaci vedl velvyslanec John D. Scanlan.

20. prosince 1984 uspořádal State Department „briefing“ pro zástupce nevládních organizací, kteří pracují na poli lidských práv, na kterém velvyslanec Scanlan podal podrobný přehled o jednáních s maďarskými úřady, pokud se týká pořádání konference a jednotlivých bodech, které budou projednávány. Bylo také jednáno o účasti nevládních organizací, pořádání různých kulturních výstav a pod. -afa-

XXXIV. REPRESENTAČNÍ PLES OBLASTNÍHO VÝBORU ČESKOSLOVENSKÉ NÁRODNÍ RADY AMERICKÉ V CHICAGU

XXXIV. repreentační ples Oblastního výboru Československé národní rady americké se letošního roku koná v sobotu 26. ledna v předním chicagském hotelu The Ritz - Carlton. Většíně z vás jsme poslali pozvání poštou. Mnohé adresy však nemáme, jelikož nežijeme již v krajanských sousedstvích, ale roztroušeně v různých předměstích. Cestou krajanského tisku zveme tedy k návštěvě našeho repreentačního plesu celou naši krajanskou veřejnost.

Naše letošní debutantky: Marlene Berka z Park Ridge, Kym Kadubec z Addison, Laura Kotlar z La Grange, Janet Taibl z Westchestru, Jenifer Semeraď z Inverness a Blanche Vedral z Cicera se svými tanečnicí Romanem Berkou, Davidem Desonem, Williamem Ruska, Raymondem Hilvertem, Petrem Skachem a Johnem Skachem zatančí po svém uvedení do společnosti polonézu, kterou již v sále Sokola Stickney nacvičují. Společnosti je svým přívětivým způsobem představí naši Master a Mistress of ceremonies manželé Dennis Sadílek s chotí Mary Ann. Úspěšná taneční skupina Klub Domov/Beseda za vedení Jana Uhlíře a Zdenky Židlické se rovněž pilně připravuje na své vystoupení v programu večera.

Předsedkyně plesu Vlasta Vrázová s grafikem Milanem Košaršem připravuje cennou upomínkovou plesovou knížku, kterou každý návštěvník obdrží. Význačná Bill Scott Orchestra, dobře známá a oblíbená ve společenských kruzích v chicagské oblasti bude zpříjemňovat večer pečlivě vybranou taneční hudbou.

Cena lístku včetně večere je \$45. Lístky musí být zaplacený přede dnem plesu. O rezervaci stolů /stoly jsou pro 10 osob/ volejte kancelář ČSNRA /2137 So. Lombard Ave., Room 202; ☎ 656-1117/, která v úředních hodinách /9:00 A.M. - 2:00 P.M./ podá další podrobné informace.

Coctaily v 6:00 P.M./cash bar/, večere v 7:00 P.M.

Všichni se již těšíme na tuto mimořádnou společenskou událost naší zdejší krajanské větve, na niž si hrdě připomínáme naše národní tradice, které po generace se snažíme v USA uchovávat.

Radostnou atmosféru večera vždy vytváří pohled na puvab mládeí debutantek a jejich průvodců; stejně jako předvedení národních tanců taneční skupinou Klub Domov/Beseda, reprezentující naši zdejší mladou národní generaci. Zveme vás srdečně, abyste tento št'astný repreentační večer naší zdejší národní větve přišli prožít s námi.

Za oblastní výbor ČSNRA V. Vrázová s plesovým výborem

Čs. národní rada americká Oblastní výbor Chicago

srdečně zve na

XXXIV. REPRESENTAČNÍ PLES

pořádaný v sobotu večer 26. ledna 1985

v plesové síni hotelu

THE RITZ-CARLTON CHICAGO

160 East Pearson Street

PŘEDSTAVENÍ DEBUTANTEK 1984
Taneční vystoupení Besedy a klubu „Domov“

Hraje známý orchestr Bill Sott

VEČERNÍ ÚBOR

Koktejly v 6 hod. večer (bar za hotově)

Večere v 7 hod.

Vstupné včetně večere \$45.00

Prodej vstupenek a rezervace stolů v úřadovně ČSNRA 656-1117 - Úřední hodiny 9.00 A.M. - 2.00 P.M.

THE UNIVERSITY OF CHICAGO,
DEPARTMENT OF SLAVIC LANGUAGES AND LITERATURES
A ČESKOSLOVENSKÁ NÁRODNÍ RADA AMERICKÁ
ZVOU VÁS

k účasti na oslavě udělení Nobelovy ceny za literaturu 1984
JAROSLAVU SEIFERTOVÍ.

Projevy v anglickém jazyce:
Prof. František Svejkský, University of Chicago: Jaroslav Seifert - Poet (Jaroslav Seifert - Básník)
Prof. Josef Škvorecký, University of Toronto: Seifert from up close (Seifert zblízka)

Ukázky ze Seifertova díla přednese v českém originále paní Vladimíra Williamsová a v anglickém překladu prof. Kenneth J. Northcott, Univeristy of Chicago.

Oslava se pořádá
V NEDĚLI 20. LEDNA 1985 ve 4:00 HOD. ODPOL.
v The David and Alfred Smart Gallery
of the University of Chicago
5550 So. Greenwood Ave., Chicago.
Vstup volný. Po programu následuje občerstvení.

DOBA NAROZENÍ PÁNĚ

Neděle po 6. lednu

KŘTU PÁNĚ

VSTUPNÍ MODLITBA: Bože, tvůj jednorozený Syn se zjevil v lidské přirozenosti — a vnějším zjevem se stal jedním z nás. — Dej, prosíme, — at' jsme skrze něho vnitřně přetvořeni k jeho podobě. — Neboť on s tebou v jednotě Ducha svatého žije a kraluje po všechny věky věků.

1. ČTENÍ Z KNIHY PROROKA IZAIÁŠE (Iz 42, 1-4. 6-7)

Toto praví Pán:

Hle, můj služebník, kterého podporuji, můj vyvolený, v němž jsem si zalíbil. Vložil jsem na něj svého ducha, národům přinese právo. Nebude křičet, nebude hlučet, nedá se slyšet na ulici. Nalomenou třtinu nedolomí, doutnajících knot neuhasí, věrně bude ohlašovat právo. Nezeslábne, nezmalátní, dokud nezaloží na zemi právo. Na jeho nauku čekají daleké kraje.

Já, Hospodin, jsem tě povolal s láskou, vzal jsem tě za ruku, střežil jsem tě a ustanovil jsem tě prostředníkem smlouvy lidu a světlem národů, abys otevřel oči slepých, abys vyvedl vězně ze žaláře a z věznic ty, kteří bydlí ve tmách.

2. ČTENÍ ZE SKUTKŮ APOŠTOLŮ (Sk 10, 34-38)

V těch dnech se Petr ujal slova a promluvil: "Tedy opravdu chápu, že Bůh nikomu nestrání, ale v každém národě že je mu milý ten, kdo se ho bojí a koná, co je správné."

Izraelitům poslal své slovo, když dal hlásat radostnou zvěst, že nastává pokoj skrze Ježíše Krista. Ten je Pán náde všem. Vy víte, co se po křtu, který hlásal Jan, událo nejdříve v Galileji a potom po celém Judsku: jak Bůh pomazal Duchem svatým a mocí Ježíše z Nazareta, jak on všude procházel, prokazoval dobrodiní a uzdravoval všechny, které opanoval ďábel, protože Bůh byl s ním."

SLOVA SVATÉHO EVANGELIA PODLE LUKÁŠE (Lk 3, 15-16. 21-22)

Lidé byli plni očekávání a všichni ve svých myslích uvažovali o Janovi, není-li on snad Mesiáš. Na to Jan všem řekl: "Já vás křtím vodou. Přichází však silnější než já; nejsem ani hoden, abych rozvázal řemenek jeho obuvi; oh vás bude křtít Duchem svatým a ohněm."

Když se všechen lid dával křtít a když byl pokřtěn i Ježíš a modlil se, otevřelo se nebe a Duch svatý sestoupil na něj v tělesné podobě jako holubice a z nebe se ozval hlas: "Ty jsi můj milovaný Syn, v tobě jsem našel zalíbení."

Tomas Špidlik:

Čtyři důvody proti televizi

Padla mně do ruky knížka na první pohled velice divná: Jerry Mandes - Čtyři důvody k tomu, abychom odstranili televizi. Vyšla italsky v Bari /1982: Quattro ragioni per eliminare la televisione/. Je to jistě divný titul, když vidíme na všech zdích okolo reklamy na nové televizory a když slyšíme lidi mluvit o tom, co bylo včera v televizním programu.

Ale není to kniha úplně osamocena. Už před několika lety Američan Don McGuire začal boj za zrušení televize v knížce The Day Television Died /Den, kdy zemřela televize, New York 1966/. Mandes je systematictější a shrnuje, jak už v titulu hlásá, své důvody do čtyř bodů.

První důvod je, řekli bychom ekologický. Dnešní společnost je tak uspořádaná, že nás den ze dne víc vzdaluje od přímého styku s přírodou. Ti, kdo žijí ve velkých městech, mají k ní daleko. V parcích je z ní jenom umělá rezervace. Lidé tímto vzdálením se přírodě vždycky trpěli. Dělalí proto všechno možné, aby se k ní nějak vrátili. V neděli vstávali časně, aby mohli vláčkem vyrazit někam do okolí. Brávali děti s sebou, aby mohly skotačit někde na louce a objevit, že existují rostliny, zvířata, rybičky. I nejbohatší pán si zul boty u potoka, aby se dotkl tekoucí vody. Jak byli lidé smutní, když v neděli přišlo. Ztratili kus skutečného života. Pohrdalo se těmi, kdo nikde nebyli a nic neobjevili. Dnešní člověk objevuje ovšem nesrovnatelně víc lesů, hor, zvířat, moří. Ne však ve skutečnosti, ale ve filmové iluzi televizního programu. Ví mnoho o životě, ale nežije ho. Jeho poznání není setkání.

Druhý důvod proti televizi je sociální. Zijeme víc a víc pod tlakem. Zdá se, že jsme svobodní, ale ve skutečnosti nemáme na nic samostatný názor. I dříve tomu tak bylo.

Vždyť i na vesnicích a v malých městech řeči, vyřčené názory tyranizovaly tak, že se málokdo mohl ozvat proti. Ale bylo to pořád násilí zvenčí, od lidí, které jsme mohli identifikovat, zjistit, odhadnout jejich úmysly. A když dotírali, zavřeli jsme dveře. Doma jsme byli sami. V televizi je tomu jinak. Tu nám neznámí činitelé rafinovaně vsugerují své názory na všechno. Nemůžeme je kontrolovat, ani nevíme, jaké úmysly se za tím skrývají. Náš světový náhled je zfalšován manipulanty.

Třetí důvod rozvíjí myšlenku vyslovenou v předcházejícím. Tím, že člověk nekontroluje zprávy, které přijímá, ubíjí sám sebe. Setkání se skutečností vyprovokuje automaticky postoj. Potkat hada v lese je jistě docela odlišný zážitek, než se dívat na snímky hadů. Nejsou nebezpeční, neutíkají se před nimi. Ale ani motýli nejsou lákaví. Nehoníme je kloboukem. Člověk v televizi vidí svět, ale ve skutečnosti jej vnímá jenom okrajově, matně. Uzavírá se sám do sebe a je bez přirozených dojmů vůči zážitkům. Jsou-li na programu lidé, kteří pláčou, brzy se naučí s nimi neplakat.

Čtvrtý důvod proti televizi se vrací k druhému. Vidíme v obrazech svět. Vidíme mnoho. Ale přesto vidíme jen jednu jistou část světa. Tam, kde televizi kontrolují ideologové, vystihují nám ze skutečnosti jenom jisté tendenční záběry, abychom viděli to, co chtějí oni. Ale i tam, kde je televize v rukou svobodných lidí, je obraz světa velice částečný. Dává se jen to co se líbí a na čem se vydělává. Je důstojné, aby si člověk vytvářel svůj názor na svět těmito hledisky?

Co k tomu všemu říci? Televize je jeden z největších sociálních vynálezů století. Jistě změnil zásadně mentalitu lidí, otevřel jim nové široké obzory. Tu slyšíme zdrcující kritiku jeho činnosti a existence. Ale pomůže to? Kniha nezní to, co miliony lidí kupují a společnost sama rozšiřuje. Je to tedy kniha úplně zbytečná, hlasem volajícího na poušti? Jesuita E. Baragli

římský filmový poradce, považuje Mandesovo pojednání i za nespravedlivé. Upozorňuje ve své recenzi v „Civiltà Cattolica“, že jsou tyto „čtyři důvody“ úplně negativně pojaty, nebere se vůbec ohled na to, že jsou také upřímní a opravdoví umělci, kteří pracují pro televizi. Že i v televizních informacích je mnoho pozitivního, výchovného. Kromě toho, musíme-li uznat skutečnost, platí to i o skutečnosti televize. Je tu, většina lidí před ní tráví celé hodiny. Je v této situaci možné, aby se jí normální člověk úplně a radikálně zřekl? Jak by žil mezi druhými?

Nemůže být tedy ani naším úmyslem řešit otázku o existenci televize. Křesťanská morálka se nepostaví výhradně ani na stranu těch, kdo ji propagují, ani na stranu těch, kdo ji ruší. Ale křesťané se při této debatě vrátí k svým vlastním zásadám, ke svému základnímu postoji ke všemu stvořenému. Věci jsou dobré, když se užívají k dobrému a jsou zlé, když vedou k zlu. Kde je hranice mezi těmito dvěma poli? Nevyměříme ji věcmi, ale svědomím a vnitřní ukázněností.

Křesťanství nikdy nepodlehlo enkratické herezi, nikdy netvrdí, že je jídlo a pití zlé. Ale přesto vždycky a za všech okolností nabádá k postu. Umět se ovládat v jídle a pití je známka střídmého člověka. Ale křesťanská askeze aplikovala tutéž otázku i na užívání očí a uší. I pohledem, díváním se, svým způsobem jíme a pijeme vnější vjemy a dojmy. Nestřídmost na tomto poli je daleko fatálnější, ochromující, než je nestřídmost v jídle a pití. Nestrávené množství pokrmů otráví a oslabí tělesný organismus. Nestrávené množství televizních dojmů otravuje a oslabuje organismus duševně.

Kdyby se mně někdo ptal, co soudím o Mandesových čtyřech důvodech proti televizi, považuji-li je za skutečné, odpověděl bych bez váhání: Jsou pravé a platné pro ty, kdo se neumějí ovládat, kdo se neumějí postit. Slovo „půst“ vypadá starodávně. Máme dojem, že už dnes není aktuální. Moderní prostředky a sociální vymoženosti doby nás naopak přesvědčují, že půst a askeze jsou nesmírně aktuální právě dnes, že je pole jejich rozsahu daleko širší a že jsou naprosto nutné k tomu, aby byl člověk člověkem. Kdosi nazval moderní informační prostředky ďáblem dnešní doby. Řekli bychom k tomu, že i ten se dá vymítnout jenom postem a modlitbou jako vždycky /sr. Mk 9, 28/.

COMMERCIAL NATIONAL BANK

Special Service for Special People

✦ Main Bank
✦ 3322 South
✦ Oak Park Ave.
✦ Berwyn, Illinois
✦ 60402
✦ Manor Branch
✦ 5919 West
✦ 35th Street
✦ Cicero, Illinois
✦ 60650
✦ ALL PHONES:
✦ 484-0800

599-4372

ROZPOČTY ZDARMA

Independent Glass Service

VEŠKERÉ SKLENÁŘSKÉ PRÁCE

KOVOVÁ DVOJITÁ OKNA (STORM WINDOWS)
PLEXIGLASS — ZRCADLA

8014 SOUTH NATCHEZ AVENUE

BURBANK, ILLINOIS 60459

WILLIAM KRÁTKÝ

evropský vyučený sklenář u dědy a otce v Československu

Dr. Mikuláš Ferjencík:

Jak nás Stalin připravil o Podkarpatsko

Mírovou smlouvou Trianonskou ze dne 20. června 1920 byla Podkarpatská Rus přičleněna k Československé republice, jako poloautonomní území (semiautonomous territory) s vlastním guvernérem se sídlem v Užhorodě.

Podkarpatsko až do té doby bylo spravováno a vykonáváno hanebným způsobem maďarskými velkostatkáři. Jeho přičlenění k Československu nebylo lehkým a jednoduchým problémem uvážíme-li jaké se očekávaly sociální a výchovné povinnosti od Československa. Těch pár let existence svobodného Československa nemohlo stačit přivést hospodářskou a kulturní úroveň na žádoucí výši. Těžká hospodářská krize let třicátých, nezaměstnanost jako i nepokoje a nespokojenost sudetských Němců a Maďarů, boje s Maďarskou republikou rad (komunistické hordy Bely Kuna) na Slovensku a Podkarpatsku, kdy hlavně Podkarpatsko bylo úplně obsazeno Maďary a kdy hrozilo spojení komunistických vojsk maďarských s komunistickými jednotkami Sovětů, což mohlo mít nedozírné následky pro budoucnost Podkarpatska, ale též východního Slovenska. Toto vše ovlivňovalo a rozvracelo válkou podloměnou hospodářství a zásobování Slovenska a Podkarpatska.

Ztrávil jsem více jak osm roků jako důstojník veterinární služby jezdeckého pluku č. 10 v Berehově a Mukačevě a u pěšího pluku č. 45 v Chustu. Znal jsem téměř každou dědinu a město od Užhorodu až po Jasín. Měl jsem rád tuto zemi s jejím bohatstvím, rozsáhlými vinicemi i s její strašnou chudobou a bídou. První světová válka zanechala na zdravotním stavu obyvatelstva krajů, do kterých se dostalo ruské (carské) vojsko, trvalé stopy a následky pohlavních nakažlivých chorob u dosti značné části obyvatelstva. Tam, kde vedla železniční trať, nebo v kraji kde se rodila kukuřice, tam se ještě dalo žít, ale dále na sever, jako např. Toruň, Majdan či Dolné, tam byla strašná bída a nedostatek. Co poněkud situaci zmírňovalo v těchto krajích, byl odchod značného počtu Rusínů na práci jako dřevorubci na Slovensko, kteří tak mohli podpořit živobytí svých rodin. Rusíni, tak jak jsem je znal a měl mezi nimi hodně

přátel, nás Slováky a Čechy měli opravdu rádi. Mohli se s námi dorozumět nejen slovem a řečí, ale i bezprostředním, lidským jednáním a upřímnou snahou pomáhat.

Židovské obyvatelstvo si nesmírně vážilo presidenta T.G. Masaryka a věřilo v lepší a šťastnější budoucnost. Bohužel, osud nepřál ani jim ani nám: přišla druhá světová válka se všemi obrovskými změnami, které zpečetily osud nás všech.

President Beneš nevynechal žádnou příležitost jak zajistit svobodný a demokratický způsob našich národů. Když navštívil dne 12. prosince 1943 Moskvu, dojednal se Stalinem, aby území Československa, které bude osvobozeno sovětskou armádou, bylo postoupeno civilní správě svobodného Československa. Tato dohoda vážala oba státy k dodržení a zachování pravidel (principů) vzájemného respektu pokud jde o nezávislost a nevměšování se do vzájemných vnitřních záležitostí. Stalin slíbil, že zachová předmnichovské hranice Československa.

V Moskvě v květnu 1944 Stalin opět ujišťoval presidenta Beneše, že jsme svobodný národ a samostatný stát, a že se do našich vnitřních záležitostí nebude vměšovat. To řekl na banketu, kde jsem též byl přítomen. Toto také podepsal jako dohodu s dodatkem o uznání předmnichovských hranic a postoupení civilní správy osvobozující sovětskou armádou nově, svobodnému Československu.

V prvních měsících roku 1945 se však celý obraz sovětsko-československého poměru podstatně zhoršoval úměrně k tomu, jak se sovětská armáda přibližovala východním hranicím Československa. Moskva nastoupila cestu „Operace Československo“, připravenou a dohodnutou v Sklarske Torobe v Polsku, dne 23. září 1947. Na této konferenci vedoucích funkcionářů komunistických stran (Československo bylo zastoupeno Slánským jako generálním tajemníkem komunistické strany české a Baštovanským jako generálním tajemníkem komunistické strany slovenské) tlumočili sovětské zástupci Ždanov a Malenkov rozkaz Stalinův: „Skoncovat s československou demokracií a do roka učinit z Československa komunistický stát.“ Moskva a komunisté nasadili všechny prostředky, síly, aby se tak stalo. Československo kapitulovalo bez jediného výstřelu.

Málokoho překvapí, že Stalin plánoval už dávno po schůzce na

Jaltě, že připojí Podkarpatsko k Sovětskému svazu. Podkarpatsko se svými strategicky nesmírně důležitými průsmyky, spojovacími cestami a prostředky se sovětskou Ukrajinou otevíralo cestu do maďarské roviny a dunajské kotliny.

Pochybuji, že by dr. Beneš, který léta žil, pracoval a sledoval světovou politiku a politické dění, mohl mít chybný názor na Stalina a jeho počínání. Tento krajně opatrný, vypočítavý, nesdílný, často až studený politik, podrobně informovaný povoláními osobami a úřady Velké Británie, ten, že by se dal oklamat Stalinem? Po konferencích v Teheránu, na Jaltě a v Potsdamu byl Stalin „na koni“, mohl diktovat a nemusel vyjednávat, a to si Beneš jistě plně uvědomoval. Doufal však, že podepsané dohody přinejménším aspoň neulehčí cestu Stalinovi, kdyby je chtěl zcela zrušit či odvolat, a že se mu v takové zoufalé situaci, aspoň něco podaří zachránit. Odpověď, jak toto všechno dopadlo, nám podávají osobní záznamy armádního generála Hasala, člena československé vládní delegace, která měla převzít civilní správu Podkarpatska podle dohod z 12. prosince 1943 a z května 1944.

Generál Hasal, příslušník československých legií na Rusi v letech 1914 až 1918, se odtamtud vrátil jako velitel pěšího pluku v hodnosti podplukovníka. Později se stal velitelem pěší divize a sboru. V roce 1940 sloužil u československých zahraničních jednotek ve Francii a od roku 1940 byl přednostou vojenských kanceláří presidenta republiky. V srpnu 1944 byl ustaven velitelem osvobozeného území Československa a odcestoval do Moskvy.

Z osobních záznamů armádního generála Antonína Hasala uvádím tyto skutečnosti: otázka Podkarpatské Rusi při návštěvě presidenta republiky dr. Beneše v Moskvě v prosinci 1943 nebyla řešena. Naopak, Stalin v této době odmítl o této otázce jednat s poukazem na to, že Podkarpatská Rus je integrální součástí Československa. Územní otázka Podkarpatské Rusi vyvstala však hned po osvobození části Podkarpatska sovětskou armádou na podzim roku 1944 a v té době bylo již vše připraveno k jejímu odtržení. Odjel jsem na Podkarpatskou Rus s vládní delegací s ministrem Němcem ze Lvova dne 26. října 1944. Cestou jsme se zastavili v městě Turka v Haliči, kde byl štáb IV. ukrajinské skupiny armád a kde jsem se setkal s generálním

plukovníkem Mechlisem, politickým komisařem této skupiny a členem sovětského Politbyra. Tento generál vymezil zatímne působnost vládní delegace na osvobozené části Podkarpatska, ačkoliv to odporovalo československo-sovětské dohodě. Již tehdy nadhodil otázku doplnění sovětských bojových jednotek příslušníky Podkarpatska, tj. vlastně státními příslušníky Československa. K tomuto návrhu jsem spolu s ministrem Němcem zaujal odmítavé stanovisko s poukazem na příslušná ustanovení československého branného zákona.

Po příjezdu do Chustu, který nám byl určen za dočasné sídlo československé vládní delegace, nám různé sovětské orgány, s kterými jsme museli projednávat veškeré záležitosti politické i hospodářské, činily překážky a zabraňovali nám ve styku nejen s místními samosprávnými úřady, ale i s obyvatelstvem. Naše činnost i po příjezdu dalších představitelů československých politických stran (jako např. dr. Fedor Hodža, Ursíny, Laco Novomeský, msgr. Hála, dr. Šrobár, poslanec Valo a čsl. poručík Turianic) byla všemožně znemožňována. Národní výbory v obcích a okresech, které se vytvořily na pokyny československé vlády v Londýně, se skládaly pouze z příslušníků komunistické strany na zásah sovětských orgánů a jejich styk s československou vládní delegací byl znemožněn. Dne 26. listopadu 1944 byl svolán sjezd zástupců národních výborů do Mukačeva, ale na tento sjezd nebyl nikdo z československé vládní delegace připuštěn. Na tomto sjezdu byla odhlasována resoluce o odtržení Podkarpatské Rusi a její připojení ke Svazu sovětských socialistických republik a vytvoření Národní rady Podkarpatské Ukrajiny se sídlem v Užhorodě s předsedou Turianicem, jakožto jediným představitelem a vládním orgánem Podkarpatské Rusi v čele. Od té doby byla činnost československé vládní delegace úplně znemožněna a

žádné námitky nebo protesty nepomohly.

Počátky tohoto postupu sovětských autorit na Podkarpatsku je třeba hledat v Moskvě a v Kijevu. Byly zapříčiněny do jisté míry postupem představitelů čs. komunistické strany - (Gottwaldem, Nejedlým, Kopeckým, Švermou, Slánským aj.) - a čs. velvyslancem v Moskvě Fierlingrem. Zároveň s čs. vládní delegací přijeli do Chustu v Moskvě a v Kijevu politicky vycvičení agenti, většinou z řad původně československých obyvatel, aby pomáhali organizovat na celém Podkarpatsku místní Národní výbory. Vládní delegace ČSR nebyla „Národní radou Podkarpatské Ukrajiny“ vůbec uznána. Přímé spojení s čs. vládou v Londýně nebylo dovolené. Poměry dospěly tak daleko, že někteří členové a příslušníci čs. delegace byli sovětskými orgány podezříváni z činnosti „nepřátelské Sovětům“, a nakonec Sověti vyprovokovali i ozbrojené vystoupení místní milice proti čs. vládní delegaci v Chustu dne 14. ledna 1945. Čs. delegaci pak Sověti v Chustu zadrželi do 30. ledna 1945 - (ministr Němec byl v Moskvě) - a teprve po dlouhých jednáních s velitelstvím IV. ukrajinské skupiny armád ji poslali na Slovensko do Košic, kde vyčkala příchodu presidenta Beneše.

Jen pro doplnění záznamu gen. Hasala uvádím část dopisu tiskového referenta vládní delegace Václava Žižky: „Následek těchto událostí - (manifest o připojení Podkarpatska k SSSR byl, že všechny úřady přerušily veškeré styky s čs. vládní delegací, i když převážná většina lidí na Podkarpatsku si přála zůstat součástí ČSR. Lid se však bojí teroru, vězení a budoucnosti, neboť vidí, že všechny akce proti ČSR jsou přímo podporované a podnikané sovětskými autoritami NKWD. Sovětské důstojníky NKWD otevřeně mluví, že podobný osud stihne Slovensko, případně celou republiku. Jsem však přesvědčen, že za pomoci Západu vyhraje i tento těžký politický zápas.“

Knihkupectví s českou a slovenskou literaturou novou i starší, odborné knihy, časopisy, gramodesky

ČESKÉ A SLOVENSKÉ KNIHY VE VÍDNI

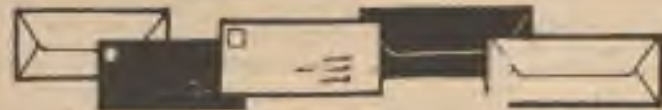
Lindengasse 5, A 1070 WIEN, ☎ 963 779

(v centru, za rohem obchodního domu Herzmanský)

Otevřeno denně (mimo pondělí) 10–12, 15–18 hod.
v sobotu 9–12 hod.

Časopisy a některé knihy pro návštěvníky z Československa zdarma.

DOPISY našich čtenářů

Senapati - Manipur - India Don Bosco Centre

Draží přátelé, krajané,
z daleké Indie se opět ozývá váš krajan, který zde působí už 49 let: 30 let v jižní Indii a od r. 1965 pracuji v hornaté části severní Indie mezi kmeny Naga. Jsem tomu velice rád.

Máme na starosti celý kraj. Nebylo by toho mnoho, kdyby zde byly cesty, ale je tu jen jediná. Do ostatních vesnic se musí pěšky. Je to cesta džunglí, která trvá i čtyři dny.

Vesnice navštěvujeme pravidelně a vždy jsme vítáni. Tam jim hlásáme slovo Boží a domorodí katecheti se potom starají o celou komunitu do příští naší návštěvy.

Druhým polem naší působnosti je školství a starost o internáty mládeže, kterou v duchu křesťanského dobra připravujeme na budoucnost. Naše středisko v Senapi navštěvuje 750 dětí, z toho 230 s celodenní péčí.

Naše škola jim tak umožní

základní vzdělání. Praktické schopnosti chlapců rozvíjíme při práci v zahradě, na poli, v truhlářské dílně, děvčata se učí šití a pletení a v budoucnosti počítáme i s kursem psaní na stroji. Je radostí pozorovat jejich stálý růst k lepšímu.

Jak jsem již o tom v H.N. psal, v Manipuru je spousta kmenů Naga. Jen v naší farnosti máme více než sedm řečí / Maram, Mao, Zemei, Lengmei, Kuki, Nepalee, Manipuri a jiné / . Je to opravdový Babylon.

Lid je chudý, žije se ze dne na den a málo jich umí číst a psát.

S pomocí Boží a dobrotou našich dobrých přátel v posledních 7 letech jsme si uspořádali pěkně středisko v Senapi, ale je ještě spousta dětí bez škol a bez možnosti vzdělání. Pro ně bych rád zařídil druhý domov v městečku Maram. Je to přirozené středisko pro tuto oblast a děti je všude dost. Za tyto děti přicházím s prosbou k Vám. Kdybychom měli 200.000 nebo 250.000 dolarů, mohli bychom

připravít místo aspoň pro 150 dětí a tak je zachránit z bída a otevřít jim cestu k lepší budoucnosti.

Pro ně se na Vás obracím a vím, že nám pomůžete a dáte jim pěkný domov. Jistě se budou za Vás modlit a Pán Bůh sám Vám dá svou milost a požehnání.

Můžete poslat Váš štědrý dárek na tuto adresu:

John Med
DON BOSCO CENTRE
SENAPATI - MANIPUR
INDIA

Ale jsem právě na cestě do Evropy a budu tam a také ve Spojených státech až do konce listopadu tohoto roku. Dary pošlete až do konce listopadu na tyto dvě adresy:

Rev. John Med SDB
SALESIAN MISSIONS,
New Rochelle,
148 Main Street
N.Y. 10802, USA

P. Jan Med SDB
c/o Rev. D.V. Tat'ák,
Ufficio Viaggi, SALESIANI
Via Maria Ausiliatrice 32
70100 TORINO - ITALIA

Srdečné díky za všechno a Pán Bůh zaplat' všem.

Vám oddaný v Srdeci Páně

Jan Med
misionář

Chicago - Česká útulna
5061 N. Paulski Rd.
60630 - 2787

Nové zprávy z Českého domova v novém roce 1985 píše Jan Vobliza.

Milí čtenáři tohoto nám milého listu!

Začínám psát tento dopis se smutkem v srdci, protože Vám musím sdělit, že nás tyto dny opustila opět jedna vzácná žena z divadelního světa. Jest to Slávka Krejčí, která po příjezdu do Spojených států zakotvila v Chicagu jako mladá schopná herečka a krasavice u divadelní společnosti Ludvíkovců. Tam se též seznámila se svým pozdějším manželem Josefem Krejčím. Blahodárně s ním pak působila u Ludvíkovců, a pak po jejich zániku po mnoho let hráli Krejčích k potěšení nás všech milovníků divadla, ve své vlastní režii i přes mnohá utrpení, která je v životě potkala. Vydrželi a šli dál za svojí metou. Znal jsem je osobně, byli to i dobří společníci. Čest budiž jejich památce, necht' odpočívají oba v pokoji! Třeba jste odešla z tohoto světa, zanechala jste nám i se svým manželem nezapomenutelnou vzpomínku!

Já jsem přijel do Chicaga 23. září roku 1909 a byl jsem ubytován na Allport ulici (nazvanou

též „Babe Street“), kde stojí dodnes kostel sv. Prokopa a hned naproti přes 18. ulici jest budova „Thalia“ s divadelním sálem, kde byl stánek Ludvíkovců. Proto jsem měl do divadla jen pár kroků.

Teď Vám povím, že i já jsem se někdy zaskvěl mezi těmito divadelními hvězdami. Později Vám povím, jak jsem se mezi ně dostal. Raději to udělám hned, mohl bych pak na to zapomenout.

Brzy po svém příjezdu do Chicaga stal jsem se členem Sokola Slávského. Každé úterý, pátek a někdy i v neděli dopoledne jsme cvičili. Leckdy přišla za námi paní Ludvíková a řekla: Kluci, já vás potřebuji; přijďte do divadla za jeviště, a dala nám velmi jasné informace, co máme jako statisté dělat. A musíte jednat rázně jak praví muži! (Ale předtím nám řekla kluci.) To je konečně jedno; my přišli a hráli jako statisté a někdy jako „sedantisté“, když jsme třeba seděli okolo ohně jako loupežníci a opékali slepice při hře Jánošík. Ale ve francouzské hře „Pod Bastillou“ nám řekla: „Až budete zpívat „nuže v boj, nuže v boj, ať teče krve znoj“ - tak musíte hodně hlasitě řvát!“ Když došel čas na ten zpěv a my jsme nějak slabě zpívali, tak paní

Jako každý rok
VESELE DO NOVÉHO ROKU
a dobré nálady.

K tomu dopomůže hudba a zpěv.

Rekordy ve velkém výběru a kazety, jakož i 8-Track.
Také pěkná kniha humoru přivede hned do veselější nálady a potřebujete-li pěkný dárek, najdete u nás hodnotné věci jako nikde jinde: Chodská keramika (novinky), Moravská, Slovenská. Křišťálové sklo z různých zemí.

Slovníky, učebnice, zábavné i umělecké knihy v obrovském výběru.

Pro zábavu hrací karty: mariášky, taroky, vykládací karty.

Blahopřání k různým příležitostem v různých řečích.

Právě došla nová zásoba sušených hřibů, světlé, výborné chuti: 1 lb. \$26.50, poštou \$29.35 - 1/2 lb. \$13.50, poštou \$16.15 - 1/4 lb. \$6.75, poštou \$8.60.

Nový druh mlýnků na mák, celokovový, \$27.50, poštou \$30.90

Mnoho jiných kuchařských potřeb a mnohé jiné věci, vše nemožno jmenovati.

Czechoslovak Pastries, \$2.75, poš. \$3.75.

Stručná mluvnice angličtiny, \$4.50, poš. \$5.50.

Píšme správně česky, \$4.50, poštou \$5.50.

Zákazníky v Illinois upozorňujeme, aby na každý \$1,00 poslali o 7c více na státní daň.

Tuzex

Zásilky a peněžní poukázky vyřizuje rychle, spolehlivě a zaručeně.

F. PANCNER, Inc.

Importér a zástupce Tuzexu, Arnie,
Unicapa a jiných čs. podniků

6514 WEST CERMAK RD., BERWYN, ILL. 60402

Telefon 484-3459

ÚMRTNÍ OZNÁMENÍ

Všem jeho přátelům, rodákům a kamarádům, kteří jej znali oznamujeme opravdu smutnou zprávu, že po kratinké nemoci odešel náhle z našeho středu náš kamarád a dobrý otec rodiny, pan

Jaroslav (Jerry) STOJASPAL,
strojní zámečník
z Cicera, Ill.

Narodil se v květnu r. 1944 v Dolním Němci na Moravě, do USA přišel dva roky po sovětské okupaci Československa v r. 1970 a jako svědomitý pracovník našel brzy práci ve svém oboru. Je otcem pětiletého synka Larryho.

Zemřel v neděli o svátku Tří králů 6. ledna 1985 v cicerské katolické nemocnici „Loretto“ a měl pohřeb v rodinném soukromí ve středu 9. ledna 1985.

Jeho drahé mamince a rodinám obou jeho bratrů v Československu vyslovujeme hlubokou soustrast našim tradičním křesťanským pozdravem: „Potěš Vás dobrotivý Bůh!“

Všem pak, kdo si na něho vzpomenu v modlitbě, nechť jen v tichém zamyšlení, upřímně děkujeme.

Larry STOJASPAL, syn;
Marie STOJASPALOVÁ, matka
a bratrů Zdeněk s Toníkem s rodinami
v ČESKOSLOVENSKU;
Mirek KALABUS, Miro PASTRNAK
a Ludvík HAJDUCH s rodinami,
jeho starí kamarádi z moravského rodiště
i ze společného pracoviště.

Ludvíková vběhla mezi kulisy, vykřikla na nás: „Kluci sakramentský, nebud'te baby!“ a začala s námi řvát, „Nuže v boj,“ až se kulisy chvěly.

Toto jsou milé vzpomínky, kdy za málo peněz jsme viděli a slyšeli velké věci a umělecké výkony. A dnes? Za hodně peněz vidíme málo, anebo jen nějaký paskvil.

A bylo těch schopných a nadšených profesionálních i ochotnických divadelníků v našem českém Chicagu ještě ve dvacátých a třicátých letech habaděj! Kde jsou ty časy! Všichni byli obětavci a dělali to z lásky k národu a k vlasti. Mezi tím čas se nezastavil, začali pomalu jeden za druhým umírat a zaslouží si naše vděčné vzpomínky. Pak nám na několik desítek let ještě zůstali Krejčovi, Havelkovi, Prokop, Samkovi, Küsslovi, Jindra Vydra a jiní. Novou divadelní společnost vytvořili Krejčí, Havelkovi, Kubina, Radvanovská a spol., a zahráli nám i opery „Prodanou nevěstu“, „Rusalku“ a Kovařovičovy „Psohlavce“. Kde jsou ty časy!?

Mezi vlnou prvních exulantů z let padesátých se našli ještě nadšenci stejného jádra a kalibru. Buď se zapojili do ještě existujících ochotnických spolků, anebo si utvořili i svoje, jako byla tzv. „Malá scéna“. Nebo si našli nové výrazové formy zábav, obvykle taneční zábavu, spojenou s přílehlavě kulturně-divadelním programem. Jen kolik takových „mumrajů“ a „majálesů“ vytvořili členové klubu „Domov“ z NSČK za dlouholetého předsednictví Ferdáčka Küssla z Berwynu, počínaje s jeho Českými pašijovými hrami! Ti pozdější exulanti po roce 1968 jsou velmi činní v Kanadě, ve Švýcarsku a v Západním Německu, ale v Chicagu ještě nic společně nevytvořili, pokud vím, ačkoliv přišli do USA do tehdy příznivých poměrů a brzy našli dobrou práci. Doufáme, že ještě něco udělají, vždyť jsou mezi nimi jistě schopní a tvůrčí lidé!

K tomuto dopisu mě přiměla paní Rose Čenská, moje milá

přítekně, která druhý den v novém roce, ve středu při obědě, mi řekla, že ani nevěděla, že zemřela Slávka Krejčí. Byla totiž v naší útulně pouhých pět dní a zemřela. Ráda by ji byla navštívila a já též. Paní Čenská byla také její ctitelkou a tak mne nadchla k tomuto psaní.

Díky jí zato!

Společně s paní Čenskou přejeme paní Slávce Krejčí lehké odpočinutí.

Jan Vobliza

*

Vážený a milý pane Vobliza,

paní Slávka Krejčí vystupovala ještě asi dvakrát s námi exulanty ve dvoraně Sokola Tábora než začala postonávat. Jednou před „Majáles“ jsem zrovna vyzdoboval vysoký sál v sokolovně Tábora a přivěšoval jsem ke stropu věnec se ševcovským kopytem a fidlovačkou, protože „Fidlovačka“ byl zrovna „ráz“ naší zábavy. V tom, se na nás přišla podívat paní Slávka, jak to děláme, protože měla tehdy také ve večerním programu „svoje číslo“, a znenadání začala zkoušet své stále dobré sopránové hlasivky. Jak se její hlas odrazil od stropu, náhlým překvapením jsem měl tehdy co dělat, abych nespádl s vysokých štafli! To jen tak pro zasmání.

Měla důstojný pohřeb v rodinném kruhu, protože ta mladá zdejší generace ji už neznala. Doprovodili jsme její tělesné pozůstatky do krematoria hřbitova Woodlawn, upřímně jsme se pomodlili za spásu její duše, a pak jsme na ni ještě vděčně vzpomínali při našich českých bohoslužbách v kostele Panny Marie Svatohorské v Cicero. A Vám děkuji, že jste nám o ní napsal dopis se vzpomínáním na všechny ostatní zasloužilé divadelníky českého Chicagu z dob, kdy jste si zde do kázali zvolit i starostu českého původu.

Hodně zdraví a Boží ochrany Vám osobně i všem kolem Vás v Českém domě důchodců, a zase nám někdy napište, jak to dělával s pan Laštůvkou.

S pěkným pozdravem

Fr. Vojtěch Vít

Ota Hora:

Úspěšná besídka čs. doplňovací školy v Ottawě

Československá doplňovací škola v Ottawě uspořádala v sobotu dne 15. prosince velmi zdařilou mikulášskou besídku v McNabb Community Centre v Ottawě. Celý dětský pěvecký a recitační sbor čítal přes třicet žáků a žákyní ve věku od šesti do dvanácti let, kteří pravidelně navštěvují každou sobotu čs. doplňovací školu za vedení obětavé ředitelky Zdeny Zajícové a učitelky Vlasty Němcové. Když zazněly první zvuky vánočních písní a koled v čes-

kém jazyce, zmocnilo se nás nadšení, které se stupňovalo při dalších písních a koledách celého sboru i jednotlivců, kteří i sólově zpívali nebo recitovali koledy roztomile zpívaných nebo recitovaných zvláště těmi nejmenšími a to vše v lahodné české řeči. Celkem bylo zpíváno sborově kolem 17 písní s vložkami jednotlivců, nebo menších skupin. Bylo to neuvěřitelné, jak mohlo být nacvičeno tak ohromné množství písní, jaká to úžasná práce Oliny Stoneové, která sbor i jednotlivce doprovázela na kytaru a která s obdivuhodnou láskou a trpělivostí, za spolupráce obou učitelek Zdeny Zajícové a Vlasty Něm-

cové a radostné spolupráce a porozumění všech účinkujících dětí - jak všichni v nádherném souzvuku dokázali vytvořit a předvést společně nádherné dílo hudební, pěvecké a jazykové krásy! Z toho všeho přímo sálalo hluboké vlastenecké cítění a nadšení. Byl to důkaz, že nejlepší dílo se rodí z opravdové vlastenecké, křesťanské lásky, duchovních a mravních hodnot. Co nám předvedly děti a o co se zasloužili všichni jejich dnešní vychovatelé v čs. doplňovací škole a jejich rodiče, to v nás, kteří jsme v hojném počtu naslouchali líbezným zvukům mateřštiny a českých písní a říkanek, zanechalo hluboký dojem. - Neuvádíme jména jednotlivců, všichni a společně se zasloužili o vynikající úspěch besídky, ať to byli Tomáškové, Moniky aj. Celý pořad skvěle řídil člen SVU Jaromír Smrčka a po úspěšném pořadu dostalo se dětem zasloužené odměny: přišel mezi ně sv. Mikuláš (dr. Karel Rakušan), který štědře každé dítě podělil hodnotnými dárky a ovšem nechyběl (byť i na hodné dětičky) čert (Irena Pohlová) a krásný andělek (Petra Pohlová), takže všichni po velkém úspěchu programu se radovali a pak společně si pochutnávali na občerstvení a pamlskách, které všem připravily obětavé a vždy hodné maminky.

Opravdu všem dětem, vychovatelům, pořadatelům patří naše díky! Zasloužili se všichni o to, že český jazyk žije, daleko od rodné země a potvrzuje, že v dětech je národ věčný!

T.B.Hlubuček:

„Krajané z Cedar Rapids si založili dva vlastní hřbitovy“

Převážná většina českých přistěhovalců do této země toužila mít vlastní střechu nad hlavou a potom i místo k poslednímu odpočinku. To vysvětluje, proč každá americká osada s českými obyvateli má svůj vlastní hřbitov. A tak tomu je též v Cedar Rapids, Iowa.

Katolíci si založili na mírném návrší Oakdale hřbitov sv. Jana, který byl pod správou osady sv. Václava, a nyní má nad ním hlavní dohled biskupská kancelář. Skupina českých bratrských řádů, spolků, jednot a loží si zase vybrali místo nad jihozápadní „C“ ulicí, kde zesnulý prof. Bohumil Šimek ze státní university v Iowa City vyměřil jednotlivé čtvrtě a cesty. První pohřbenou osobou byla starostka sboru Sokolie „Renata Tyršová“ - Emilie Straková a dodnes je tam uloženo bezmála deset tisíc našich lidí. Tento „českonárodní“ hřbitov nepatří městu; má vlastní správu, složenou ze zástupců zakládajících spolků, kteří pečují o správu hřbitova. Ve městě je nejstarším hřbitovem „Oak Hill“, na druhém místě Linwood hřbitov, katolíci mají Mount Calvary a nejnovějším je opravdu krásný Cedar Memorial hřbitov, rozkládající se na více jak 200 akrech půdy.

Byl založen v Belgii rozeným architektem Carl Liegnem.

Elektrikářské práce:

Potřebujete opravit nebo nové elektrické vedení v domě, basementu, v garáži? Přidělat zásuvky, nové světlo či zavést zvláštní vedení k elektr. sušičce (dryer) a air conditionu?

Poetivá a rychlá práce. Volejte česky nebo anglicky:

852-2230

DO ČESKOSLOVENSKA 1985

Hlavní skupinové odlety do Prahy a Bratislavy z Chicagu nebo z New Yorku za nejlevnější ceny.

13. a 30. května, 13., 24. a 27. června, 18. července, 8. srpna a 5. září.

Každý zájezd je na 16, 23 nebo 30 dní pobytu a může být prodloužen až na 90 dní.

Speciálně doprovázený zájezd na Spartakiádu

odlet 24. června s návratem 13. července.

6 dní pobytu v Praze, 12 dní zájezd Československem, vstupenky na Spartakiádu a do Národního divadla.

ARIZONA BUS TOUR: 12ti denní zájezd do slunné Arizony. Odjezd z Berwynu 25. února 1985. Jedinečná cena \$529.00 za osobu při ubytování po dvou, včetně: 11 nocí prvotřídní ubytování, 11 večerí, moderní motorcoach, prohlídka Phoenix, Tucson, Grand Canyon a jiných zajímavých míst.

ZÁJEZDY na Jamaicu, Bahamas, Arubu a ostatní Karibské ostrovy. Za velmi výhodné ceny.

Napište nebo zavolejte o podrobné informace:

WEBER
TRAVEL AGENCY, INC.

6805 W. ČERMÁK RD., BERWYN, ILLINOIS 60402

TELEFON: 431-21 242-1512 440-740-1338

Pěkné posezení najdete v přátelivém prostředí
restaurace

CAFÉ EUROPE

u Mirka a Stelly Umlaufových

5710 West Čermák Road v Cicero
RODINNÉ OSLAVY — PARTY — PODLE DOHODY
ČESKO-AMERICKÁ KUCHYŇE
DENNĚ ČERSTVÁ JÍDLA — BAR
TELEFON: 656-3555

Lusaka. — Východoafrická země Zambie dostává 90 % svých cizích valut z prodeje své mědi, jejíž naleziště jsou v této zemi jakož i v sousední bývalé Katanze, Zairu velmi bohatá. Po obdržení nezávislosti od Anglie v r. 1964 až do poloviny sedmdesátých let všechno šlo v zambijské ekonomii uspokojivě, protože na mezinárodním trhu byly ceny mědi vysoké. Pak ale v důsledku všesvětové recese mezinárodní ceny mědi rychle klesly a zambijská ekonomie začala upadat. Zároveň klesala těžba mědi v Zambii, protože chyběly peníze na nákup náhradních součástí nových strojů a jiného důlního a továrního vybavení. V roce 1976 bylo v Zambii ještě vytěženo a vyčištěno 712 tisíc tun mědi, v r. 1984 jí tam bylo vytěženo už jen 530 tisíc tun. Protože pak dovoz potravin a průmyslových výrobků z ciziny nebyl snížen a zambijskou vládu ani nenapadlo nějak šetřit, začaly chybět peníze na nákup surovin, strojů a vnitřního zařízení také pro všechny ostatní průmyslové podniky. Takže tyto dnes pracují pouze na 30 % své výrobní schopnosti. Zemědělství bylo zanedbáváno, stejně jako jinde v Africe: z politických důvodů byly farmářům placeny jen nízké ceny za jejich produkty, a tak byli od zvýšení zemědělské výroby odrazováni. V Zambii bylo v posledních letech obděláváno jenom asi 16 % veškeré orné půdy. Peníze na kupování spotřebních statků v cizině musily nakonec být vypůjčovány, takže Zambie má nyní zahraniční dluh ve výši 4,5 bilionů dolarů, a s

národním hospodářstvím Zambie to šlo rychle dolů. V těchto posledních letech však vláda presidenta Kennetha Kaundy, dosud silně socialistická, se energicky rozhodla převést ekonomii své země na správnou cestu pro její ozdravení. Patrně jedná na nátlak Mezinárodního měnového fondu, Světové banky a západních věřitelů, jejichž finanční výpomoc jediné může zachránit zambijskou ekonomii před úplným zhroutilím. Vláda v první řadě rozhodla, že zemědělství se musí opět stát hlavní základnou zambijské ekonomie. Zemědělci a plantážníci byli povzbuzeni zvýšením cen zemědělských produktů, snížením daní výkonným farmářům a poskytováním jim půjček cizích valut na zakoupení zemědělských strojů a jiných potřeb. Tímto se dosáhlo už toho, že v letech 1982 a 1983 plocha obdělávané půdy vzrostla na 25 % veškeré orné půdy, a vzrůst zemědělské produkce by býval ještě větší, kdyby Zambie nebyla bývala postižena velkým suchem, podobně jako ostatní země východní Afriky. Zambie se stala soběstačnou v produkci hovězího masa a brzy bude moci vyvážet kromě masa také kávu a tabák. Vláda mimoto rozhodla, že 30 % výtěžku z prodeje mědi do ciziny má být vyhrazeno na rehabilitaci a modernizaci dolů a průmyslových podniků, na zakoupení v cizině potřebných strojů a ostatních zařízení pro tyto podniky. Vládní subvence na potraviny byly sníženy ze 100 na 28 milionů dolarů a vláda zrušila kontrolu cen u 30 hlav-

LETEM

SVĚTEM

ních druhů požívatin a výrobku potravinářského průmyslu. Tímto rozhodnutím ceny životních potřeb sice rázem stouply o 30 %, avšak tyto nové ceny odpovídaly výrobním nákladům a domácí výrobci byli povzbuzeni k rozšíření své výroby. Zambijská měna „Kwacha“ byla devalvována o 55 %, aby tak byl ztížen dovoz drahých cizích výrobků a povzbuzena domácí výroba. Na neštěstí je však cizím společnostem stále zakázáno po dobu pěti let převážet do ciziny svůj čistý zisk a tím byly úplně zastaveny cizí investice v zemi. Vláda se nyní aspoň chce snažit o zmírnění tohoto zákazu. V odpověď na tuto zdravou politiku šetření západní země slíbily Kaundově Zambii roční půjčky ve výši 400 až 500 milionů dolarů po dobu příštích tří let, a také podmínky pro splácení zahraničního dluhu mu byly usnadněny. Za těchto okolností je naděje, že Zambie v budoucnu vyjde ze svých nynějších ekonomických těžkostí. Také je potěšitelné, že i jiné africké země se daly na cestu šetření pro normalizaci své ekonomické situace: Nigérie, Guinea, bývalého komunisty Seku Tureho, Ghana a Pobřeží slonoviny.

Los Angeles. — V roce 1984 schodek US zahraničního obchodu dosáhl podle odhadů odborníků rekordní výše 114 bilionů dolarů. Z toho pouze s Japonskem obchodní schodek činil 35 bilionů dolarů. Američané si kupují jako o závod levná a kvalitní japonská auta a barevné televizory japonské výroby; US továrny a jiné podniky objednávají v Japonsku ocel, stroje, polovodiče a uzavřené televizní obvody. Na druhé straně americké výrobky jsou v Japonsku drahé, a navíc japonská vláda uvaluje na kompjutry, lékařské přístroje, léky, papír, překližku a jiné

americké výrobky prohibitivně vysoká cla, na ochranu japonského průmyslu. Vysoká mezinárodní hodnota dolaru způsobuje, že americké výrobky jsou v cizině příliš drahé a tamní spotřebitelé tedy o ně nejeví zájem, zatímco cizí výrobky jsou kvalitní a ve Spojených státech levné, a proto jim Američané dávají přednost před domácími. President Reagan hned 2. ledna jednal na svém ranči v Kalifornii s japonským ministerským předsedou Yasuhiro Nakasone o problému vysokého obchodního schodku Spojených států s Japonskem a požádal japonskou vládu, aby snížila celní poplatky, uvalené na americké výrobky, zvýšila dovolené kvoty pro americký dovoz a odstranila jiné zábrany proti přichodu amerického zboží do Japonska.

Addis Abeba. — Dawid Wolde Giorgis, předseda habešské organizace pro výpomoc suchem postiženým územím, jménem habešské vlády konečně 1. ledna vyslovil díky mezinárodní komunitě východním i západním zemím, za jejich štědré výpomoc potravinami, bez které by miliony Habešanů bývaly zemřely hladem. Nikdy se prý svými dřívějšími prohlášeními nechtěl ukázat těmto zemím nevděčným. „Habeš prý „nekousá ruku těch, kteří ji živí“, jak tvrdily některé cizí sdělovací prostředky; bude však nutno pokračovat v této výpomoci také v roce 1985. Své prohlášení zakončil slovy: „Cítili jsme dobrou vůli a dobročinného ducha západního lidu, zejména v této době, kdy Západ slaví své vánoce“. Podobná slova jsou vskutku neobvyklá ze strany komunistických vládců. Zřejmě asi v Habeši pochopili, že sovětská pomoc by je bývala nevytrhla.“

Káhira. — Egyptský president

Hosni Mubarak rozkázal 1. ledna propustit na svobodu koptického patriarchu Shenouda III., duchovní hlavu 22 milionů koptických křesťanů, který byl presidentem Sadatem internován v klášteře na poušti severovýchodně od Káhyry. Sadat mu vytýkal, že svou kritikou náboženské politiky egyptské vlády vyvolával napětí koptů proti mohamedánům. Shenouda totiž vytýkal Sadatově vládě, že v úsilí zalíbit se mohamedánské většině jednala s koptickými křesťany jako s občany druhé třídy.

Tel Aviv. — Teprve nyní byla uveřejněna zpráva o tom, že v posledních dvou měsících Izrael tajně dopravil letecky ze Sudánu asi 7 tisíc habešských Židů, trpících hladem v suchem postižené severní části země. Celkem je nyní v Izraeli už asi 12 až 15 tisíc habešských Židů, zvaných doma „Falasha“ tj. cizinci. Celkem jich v Habeši žilo na 25 tisíc. Vojenští cenzori doposud nepovolili uveřejňovat zprávy o této záchranné misi, aby tím její samotná existence nebyla ohrožena. Převahu těchto lidí zprostředkovala doposud belgická dopravní letadla a USA věnovaly na tuto emigrační akci celých 5 milionů dolarů. Důvody, proč celá tato „humánitární“ akce měla být provedena v tichosti jsou dva. Židé v Izraeli považují „zčernalé Židy“ z Habeše za cizince a nejeví o ně příliš velkého zájmu, aby - jednou v budoucnosti - neměl Izrael svůj černošský problém jako má Amerika a brzy budou mít Francie s Anglií a s Habešany a libyjskými Araby možná dokonce i Itálie. Izraelská vláda však hodlá umístit židovské imigranty z Habeše na okupovaném území Golanské vysočiny, aby je brzy zalidnila a postavila tam nová sídliště a průmyslové podniky. O tom zase neměli hned vědět Arabové. - Po vyřešení současných těžkostí má být přesídlení habešských Židů do Izraele dokončeno. Kde se tito Židé v Habeši vzali? Pravděpodobně v době krále Šalamouna si královna ze Sáby přivedla s sebou do Habeše několik desítek rodin zručných židovských řemeslníků za své návštěvy krále Šalamouna v Jeruzalémě, který právě dostavoval Hospodinu slíbený chrám. V Habeši se pak po generace ženili a vdávaly s místními domorodými obyvateli, ale svou víru a tradice si zachovali. Pak na ně svět

Ondrus & Son

Zhotovujeme příkrývky (deky) i polštáře z přineseného peří; hotové povlaky na deky ve všech velikostech. Máme největší výběr záclon (draperií) do kuchyně, pokojů a ložnic; soubory do kuchyně, pokojů, ložnic a koupelen; sklad hotových prošivaných dek a polštářů z husího prachového peří a dacronu. Velký výběr bed-spreads a draperií téže barvy.

Navštivte nás! Rádi poradíme a odborně obsloužíme česky či anglicky.

Máme 45-letou zkušenost — a stejně dlouhou dobu sloužíme svým krajanům jen kvalitním zbožím.

Těšíme se na vás!

Ondrus & Son

6533 WEST CERMAK RD., BERWYN ILL. 60402

GU 4-1700

Hned naproti obchodu p. F. Pancnera

CESTOVANÍ JEDNOTLIVÉ NEBO SKUPINOVÉ - kompletní služby - MNOHOLETÁ ZKUŠENOST - návštěvy příbuzných a známých z Československa i jiných zemí do USA - POMOC S DOKUMENTACÍ A PŘEDPLACENÍM LETENKY

Zařídíme dle Vašeho přání a k Vaší plné spokojenosti Pro informace VOLEJTE nebo PIŠTE:

TRAVEL ADVISERS, INC.

1515 NORTH HARLEM SUITE 110, OAK PARK, IL 60302

Dagmar J. LAVIČKA

☎ (312) 524-2244

zapomněl, a teprve asi před deseti lety se o nich začalo mluvit, když se jejich rabínové sami ohlásili v Jeruzalémě.

● ● ●
Chicago. — Sovětský vědec v oboru nukleární fyziky, 51-letý Artem Vladimirovič Kulikov, vrchní inženýr na leningradském ústavu nukleární fyziky, pracoval několik měsíců v rámci „kulturních výměn“ mezi USA a Sovětským svazem, spolu s třemi jinými sovětskými vědci, v laboratoři Fermi západně od Chicaga. Dne 24. prosince se však na letišti O'Hare - těsně před odletem do Sovětského svazu přes Montreal - náhle rozhodl zůstat ve Spojených státech a požádal o azyl, který mu byl udělen imigračním úřadem o dva dny později. Jeho kolegové byli prý jeho nečekaným rozhodnutím velmi ohromeni. Kulikov pak v US státním departementě musil prohlásit v přítomnosti sovětského diplomatického personálu, že není ve Spojených státech držen proti své vlastní vůli. - Jeho žena zůstává v Sovětském svazu; jeho dcera, jediné dítě zahynula před dvěma roky při dopravním neštěstí. On zůstává na Západě prý jen z osobních a nikoliv „politických“ důvodů.

● ● ●
Varšava. — Ve dnech 2.-4. ledna pokračovala v Toruni soudní „tragikomedie“ s vrahy kněze dp. Popieluszka. Vypovídal policejní poručík a zaměstnanec ministerstva vnitra Waldemar Chmielewski. Jeho svědectví se v podstatě shodovalo s výpověďmi jeho společníka, poručíka Leszka Pekaly, který vypovídal před ním. Pokyn unést kněze prý vyšel od vrchních autorit polské tajné policie.

Kapitán Piotrowski, vůdce trojky, která měla za úkol unést kněze provést, prý ujistil Pekalu i Chmielewského, že nebudou za svůj čin stíháni a to i kdyby přitom kněz byl zabit. To prý zaručily vrchní autority ministerstva vnitra. V třetí den svých výpovědí Chmielewski v této souvislosti nakonec jmenoval generála Zenona Plateka - (který už byl suspendován ze své funkce kvůli „nedostatečnému dohledu na své podřízené“) - a Zbigniewa Jablonského, jehož role v celém případě zatím není zcela vysvětlena. Kněze Popieluszka prý zbil pouze kapitán Piotrowski, který jej čtyřikrát surově zbil holí, když se pokoušel dvakrát o útěk. Kněz nezemřel následkem uskrzení, jak tvrdí policejní nálezy, nýbrž následkem zbití Piotrowskim. Všichni tři pak hodili už mrtvé tělo kněze do řeky Visly, jako to

udělali milci našeho krále Václava IV. s ubitým sv. Janem Nepomuckým. - Vzniká dojem, že oba, Pekala i Chmielewski odříkávali dobře svou naučenou lekci. Přitom koktali, byli nesmělí a jevíli sklony ke krokodýlím slzám. Pekala se nakonec obvinil slovy: „Má účast na této vraždě byla důsledkem mé bezmyšlenkovitosti a naivnosti. Až příliš moc jsem byl poslušný.“ Chmielewski rovněž projevil lítost nad svou spoluprací v tomto barbarském činu; vzpomněl na svou rodinu, kterou ztrácí, a na to, že i kněz Popieluszko měl svou rodinu, své věřící, kteří jeho ztrátu těžce nesou. Oba také projeví své „ohromení“ nad tím, co se stalo, a své přesvědčení o tom, že Piotrowski „jasně překročil svou pravomoc“. Kdo z nich bude „obětním kozlem“? Rozsudek soudu má být vynešen 21. ledna 85.

● ● ●
Chicago. — Na začátku roku 1985 si připomeneme hlavní úspěchy jichž vědci dosáhli v různých vědních oborech v r. 1984.
 1) Lékařství: - V Kalifornii američtí lékaři se pokusili nahradit nemluvněti „Baby Fae“ srdce, které bylo deformované od narození a vypovídalo službu, srdcem opice paviána. Lékaři si byli dobře vědomi rizika svého podniku, avšak jiné cesty jim nezbývalo. Děvčátko pak žilo se srdcem paviána ještě tři týdny. - V Louisville, Ky., lékaři provedli úspěšně druhou implantaci umělého srdce z plastiky na 52-letém William Schroederovi, jemuž nepomohly dvě předchozí operace. V jeho případě lékařům rovněž nezbývalo jiné cesty; nyní Schroeder žije s umělým srdcem skoro dva měsíce. - Francouzským a americkým biologům se podařilo ztotožnit virus, který způsobuje nemoc AIDS, neboli plně zničení obranného systému lidského těla proti onemocněním; toto ztotožnění je prvním krokem pro nalezení účinné léčby této dosud smrtelné choroby. - Lékařům v Bostonu se podařilo zachránit životy obětí popálení s tím, že pokryli tyto popáleniny vrs-

tvami vlastní kůže těchto obětí, vypěstované uměle v laboratoři.
 - Genetickým inženýrům se podařilo připravit syntetický „faktor VIII“, který existuje v lidské krvi a je obranou proti obvyčejné formě hemofilie (při sebemenším škrábnutí, krev se nezastaví, protože se nesráží). Touto chemikálií bude možno hemofilii léčit. - Byly připraveny nové vakcíny proti planým neštovicím, zánětu jater a vzteklině; tyto vakcíny jsou sice velice slibné, avšak doposud jsou pouze v experimentálním stadiu. Také byla nalezena metoda, jak operativně napravit některé případy krátkozrakosti.
 2) Astronomie: - Američtí hvězdáři zjistili, že ve středu Mléčné dráhy existuje obrovské nebeské těleso, mající podobu jazyka, sestávající jako slunce ze žhavých plynů, několik bilionůkrát větší než je slunce. - V r. 1986 se má Halleyova vlasatice přiblížit k naší Zemi; nyní je vzdálena od Slunce asi stejně jako planeta Jupiter. Západní Evropa, Sovětský svaz a Japonsko připravují sondy, které budou tuto kometu studovat; Sověti už jednu sondu vypálili do vesmíru. Dalekohledem hvězdárny na Mount Palomar - který je nyní největším na světě a má průměr 200 inčů - bylo zjištěno, že tato kometa má nepravidelnou podobu a točí se okolo své osy. Má se zato, že komety jsou zbytky z hmoty, ze které vznikla naše sluneční soustava. Proto jejich studium může objasnit dávný vývoj naší soustavy. Jiní hvězdáři objevili právě se utvářející novou sluneční soustavu u stálice Beta Pictoris, vzdálené 293 trilionů mil od našeho Slunce. V souhvězdí Ophiuchus bylo objeveno nebeské těleso neobvyklé povahy, které někteří hvězdáři považují za planetu, jiní za vyhasínající stálici.

3) Anthropologie: - Na Floridě byly objeveny 7.000 let staré lidské lebky, dostatečně zachovalé, takže bude možno studovat jejich genetický materiál. - Američtí vědci pracující s britským anthropologem Richardem Leakeym, ředitelem Národního muzea v Keně, objevili za svých vykopávek v této

africké zemi tisíce kostí, starých 18 milionů let. Má se zato, že možná přináležely společným předchůdcům člověka a lidoopů; čeká se tedy, že tento nález přispěje k poznání dávných předků člověka. - Ve státě Wyoming v USA bylo objeveno velmi bohaté naleziště fosilií, staré 50 milionů let.

4) Fyzika: - Skupina mezinárodních vědců pod vedením Itala Carlo Rubbia objevila pomocí obrovského rozbíječe atomů na evropském ústředí pro nukleární bádání CERN ve Švýcarsku, poslední, to je šestý „kvark“ nazvaný „T“; má se zato, že základními kameny veškeré hmoty je šest kvarků, které už tedy byly nyní všechny objeveny. Poslední tajemství atomů však asi bude odhaleno teprve až budou zbudovány ještě silnější rozbíječe atomů než máme dosud. - Mezitím západoněmečtí vědci z Hamburku objevili novou subatomickou částici, které dali název „Zeta“. V laboratoři v Berkeley byla uměle připravena velmi hustá forma hmoty, která v přírodě existuje pouze ve vyhaslých propadlých stálicích. - Ve Washingtoně byla péčí Pentagonu uveřejněna studie, která dokazuje, že v případě generální atomové války mezi oběma supervelmocemi by vznikla „nukleární zima“, v důsledku které by pak v rozsáhlých krajích zeměkoule úplně vyhynul veškerý život.

5) Vesmírová technika: - V r. 1984 Spojené státy poslaly do nadzemského prostoru pětkrát svá vesmírová letadla, jejichž astronauti umístili ve vesmíru některé umělé družice a také zadrželi a dopravili zpět na Zemi k opravě dvě umělé družice, předtím ve vesmíru nesprávně umístěné. - To všechno jsou sice úžasné objevy, jejichž další studium přivede lidstvo za zbývajících patnáct let našeho století ještě k dalšímu

pokroku, a naše děti - občanové 21. století - budou svědky dalších nových vědeckých objevů a snad i vynalezením léků proti různým formám rakoviny. Budou-li však šťastnější než jsme dnes my, to už je méně jisté. Každopádně se v mnoha zemích lidé vrátí k hlubší a opravdovější víře v Boha, protože poznali, jak život zpustne bez víry v Boha a bez duchovní naplně. A potom se nepřestanou udivovat nad tím, jak mohli být lidé pokrokového 20. století k sobě tak krutí a nechat totalitní režimy mocichtivých potřeštěnců nadělat tolik mrtvol a připravit živým tolik utrpení.

● ● ●
Washington. - Před odletem US delegace do Ženevy na vyjednávání se sovětskou delegací o omezení závodění v nukleárním zbrojení, mluvčí US vlády prohlásil, že Spojené státy nebudou se Sověty vyjednávat o nových obranných vesmírových střelách proti sovětským dálkovým střelám s nukleární náloží, dokud Sověti nepřistoupí na uzavření smlouvy o kontrolovatelném snížení pozemních dálkových střel s nukleární náloží. Sověti ovšem zase nechťejí mluvit o takové smlouvě, dokud se USA nezřeknou vesmírových střel. Tento program, jehož uskutečnění bude stát 26 bilionů dolarů, totiž nemá útočné cíle, nýbrž je pouze programem strategické obrany a jeho cílem je pomocí nejmodernější technologie zničit ještě ve vesmíru nepřátelské dálkové střely, vyslané proti Spojeným státům. Uskutečněním této ochrany bude oddáleno nebezpečí nukleární války. Sověti svým naléháním na upuštění od tohoto plánu chtějí dosáhnout aspoň zpomalení jeho uskutečnění; tak chtějí dohonit Spojené státy, za kterými technicky silně pokulhávají.

MINARIK'S BAKERY

FINEST CZECH PASTRIES AND COOKIES
 WE SPECIALIZE IN
 PARTY AND WEDDING CAKES

- Všechny pekařské a cukrářské výrobky
- Evropská speciality
- "Special Homemade" eukrovi
- Velmi chutné máslové housky a štrůdl

5832 W. Cermak Rd, Cicero, Ill. 60650
 Olympic 2-2854

Možno
 objednat
 telefonem:
 laskařá
 a rychlá
 obsluha česky
 a anglicky

*Serving your
 family's financial needs
 for over 60 years*

**MID AMERICA
 FEDERAL SAVINGS**

CICERO: 5900 W. Cermak Road, Phone 863-6700

4800 W. Cermak Road, Phone 656-1770

RIVERSIDE: 40 E. Burlington St., Phone 442-9700

LA GRANGE PARK: 1921 E. 31st St., Phone 579-1400

WESTERN SPRINGS: 40 W. 47th St., Phone 246-8990

CLARENDON HILLS: 55th & Holmes, Phone 325-7300

NAPERVILLE: 1001 S. Washington St., Phone 420-1001

9 E. Ogden Ave., Phone 420-8000

WHEATON: 250 E. Roosevelt Road, Phone 653-4800

ST. CHARLES: 2600 E. Main St., Phone 377-2100

Assets over
 \$650,000,000

"You're never more than 5 miles from a
 Mid America Federal Savings office in the Western Suburbs."

SPORT

KOPANÁ VE SVĚTĚ

Anketu časopisu „France Football“ o zlatý míč - trofej pro nejlepšího evropského fotbalistu - vyhrál již podruhé Francouz Michel Platini, hráč Juventusu Turin. Celkové pořadí: 1. Platini - 128 bodů, 2. Tigana (Francie), Girondins (Bordeaux) - 57, 3. Elkjaer - Larsen (Dánsko - Hellas Verona) - 48, 4. Rush (Wales - Liverpool) - 44, 5. Chalana (Portugalsko - Girondins Bordeaux) - 18, 6. Souness (Skotsko, Sampdoria - Janov) - 16, 7. Schumacher (NSR - Köln) - 12, 8. Rummenigge (NSR - Inter Milan) - 10, 9. Girese (Francie - Girondins Bordeaux) - 9, 10. Robson (Anglie - Manchester United) - 7.

I. LIGA HOKEJE V ČESKOSLOVENSKU

Českomoravská skupina:

28. kolo: Vimperk - Poldi Kladno 4:7, Opava - Ingstav Brno 5:3, Olomouc - Karvinná 3:3, Prešov - Ústí nad Labem 1:5, Dukla Jihlava B - Slavia Praha 2:4, Mladá Boleslav - Hradec Králové 2:1.

Tabulka po 28. kole:

1. Kladno	151:69	49
2. Opava	96:105	33
3. Olomouc	133:83	32
4. Ústí n.L.	88:79	30
5. Karvinná	102:108	28
6. Slavia	97:100	27
7. Vimperk	88:96	24

8. Jihlava B	97:108	24
9. Ml.Boleslav	84:109	24
10. Ingstav	91:115	22
11. Přerov	83:115	22
12. Hradec Králové	95:118	21

Výsledky Slovenské skupiny dosud nedošly.

HOKEJ VE SVĚTĚ

Mistrovství světa hráčů do 20 let ve Finsku

5. kolo: Kanada - Finsko 4:4, Švédsko - NSR 5:1, USA - Polsko 6:2, Československo - SSSR 3:1. Branky Kapusta, Pivoňka, J. Kučera.

6. kolo: SSSR - Finsko 6:5, Švédsko - USA 7:3, NSR - Polsko 3:3, Československo - Kanada 2:2. Branky 34. min. Lubina, 53. Pivoňka - 35. Sandlak, 54. Clark.

Konečná tabulka:

1. KANADA	44:14	12
2. ČESKOSLOVENSKO	32:13	12
3. SSSR	38:17	10
4. FINSKO	42:20	10
5. ŠVÉDSKO	32:26	6
6. USA	23:37	4
7. NSR	9:44	1
8. POLSKO	10:59	1

ALL-STARS: Lechkonen (Finsko) - Taratinov (SSSR), Dollas (Kanada) - Mäkelä

(Finsko). Pivoňka (Československo - byl vyhlášen nejlepším útočníkem MS), Tikanen (Finsko).

Čs. junioři ani jednou neprohrali a horším skórem skončili na 2. místě za Kanadány, když ve vzájemném utkání byli lepší, ale nedokázali proměnit jasné gólové šance. O prvenství Kanady a sestupu Polska rozhodovalo skóre. Československo reprezentovali brankáři Hašek (Pardubice) a Hartmann (Dukla Trenčín): obránci Gudas, Hříš Látal (oba Sparta Praha), Flašar (Vítkovice), Prajzler (Pardubice), Medřík (Dukla Trenčín), Vojtěch Kučera (Dukla Jihlava B), Kadlec (Poldi Kladno), a útočníci Pivoňka (Dukla Jihlava), Kron (Zetor Brno), Kašťák (Litvínov), Ševčík (Dukla Trenčín), Lubina (Pardubice), Mareš (Dukla Jihlava B), Jiří Kučera (Plzeň), Tomek, Kapusta (oba Zlín), Horanský, Horvath (Slovan Bratislava). Trenéři: Frant. Pospíšil a Julius Černický.

Přátelské zápasy: Československo do 18 let - Švédsko do 18 let 3:6 a 4:4, Československo do 18 let - Camrose Wikings College (Kanada) 7:3 a 2:7, Československo - do 16 let - Brenton Midgets 15:11, Jugoslávie - Colborne (Kanada) 5:1.

Spenglerův pohár ve švýcarském Davosu:

Dukla Jihlava - výběr Kanady 4:1, ERC Schwenningen (NSR) - Dukla Jihlava 6:2, Dukla Jihlava - Chemik Voskresensk (SSSR) 1:1, Dukla Jihlava - HC Davos 13:12.

Konečná tabulka:

1. výběr KANADY	17:10	6
2. JIHLAVA	20:10	5
3. DAVOS	11:28	3
4. VOSKRESENSK	14:13	3
5. SCHWENNINGEN	12:13	3

POK.

S.A.GALLO

Spomienka na O. Benjamína Martinského

V rodine Marcela a Anny Martonových sa 21. marca 1921 narodilo piate dieťa - chlapec. Pretože si všetci mysleli, že bude posledný, dali mu meno Benjamín. Nebol však posledný. Po ňom sa v tejto chudobnej rodine v Likavke narodilo ešte šesť ďalších detí, z ktorých tri si Pán povolal v útlom veku.

Benjamín vyrastal teda vo veľkej, veľmi skromnej rodine. Otec s najstarším synom Štefanom pracoval ako sezónny robotník so záprahom koní. V lete vozili kamene z bane na stavby nových ciest a v zime st'ahovali vyrúbané drevo z hory k rieke Váh, aby sa mohlo na jar plaviť pl'ami do Dunaja. Chodievali, podľa toho, kde sa pracovalo, na celý týždeň do práce a vracali sa vždy v sobotu s výplatom domov. Na soboty mal Beňo zlé spomienky. Obvykle nasledovala spokojná nedeľa, ale plač a bolestné strádanie, pretože otec sa často, takmer pravidelne opíjal. Matka a dve staršie dcéry hospodárili na malom poličku, aby sa rodina ako-tak živila.

Benjamín bol od malička veľmi živý, podnikavý a vždy veselý chlapec. Vedel sa tešiť i z drobných dobier a nikdy sa nest'azoval na nedostatok, bral svoj údel chudobného chlapca skoro s humorom. T'ažko však niesol otcovu náklonnosť k pijatike. Už ako celkom malý povedal raz svojej starej mame, keď museli v noci utekať z domu: „Pôjdem z domu ďaleko a tam sa budem modliť za otca, aby nepil.“ Keď bol väčší, post'azoval sa pánu farárovi Jozefovi D'ad'ovi: „Pán farár, ja by som bol rád kňazom, ale šiel by som niekde ďaleko. Ja sa za otca hanbím!“ Vtedy mu pán farár D'ad'o slúbil, že mu nájde domov, kde bude šťastný a dosiahne svoj cieľ. Táto myšlienka ho posilňovala a dávala mu chuť trpezlivo znášať údel detí, ktoré trpia za rodiča. Matka bola svätá žena. Nielsa

svoj kríž trpezlivo a deti vychovávala nábožne. Neváhala dovoliť jednej zo svojich dvoch dcér, aby sa zasvätili Bohu v kláštore, hoci potrebovala jej pomoc.

Keď sa v auguste 1933 končili prázdniny, pán farár dodržal slovo a vybavil Beňovi štúdiá na gymnáziu v Trnave, kde býval s inými chlapcami v jezuitskom „Stanislavove“, v malom seminári. Podporovala ho celá rodina okrem vlastnej; tá nemohla, mala čo robiť s tými drobnými, čo prišli po Beňovi. Najviac však pomáhal pán farár D'ad'o.

Po skončení piatich nižších tried gymnázia sa Beňo vrátil domov do Likavky. Prežili sme spolu posledné prázdniny v rodine. V auguste sme spoločne nastúpili cestu do služby Najvyššieho. Beňo k jezuitom, ja ku Školským sestram. Bolo to roku 1938. Až do roku 1945 sme boli úplne odlúčení.

14. apríl 1950 bol osudným, ťažkým dňom, kedy všetky kláštory mužských reholí boli zabraté políciou a reholníci sústredení v Podolínci, v Jasove, v Želive a kde inde po starých zámkoch. Vzali i Beňa a po nejakom čase strádania v sústredisku určili všetkých mladých teológov do tábora nútených prác. Po dlhšom čase tohto tvrdého života študoval tajne teológiu a pripravoval sa na prijatie sviatosti kňazstva. Túto veľkú milosť obsiahol 27. decembra 1953 v Rožňave. Primície oslávil celkom tajne len v najužšej rodine, nie doma kvôli otcovi, ale u starej mamy, ktorá túžila dožiť sa toho dňa a krátko nato umrela. Beňo si pomocou priateľov našiel prácu u Pozemných stavieb v Žiline. Pracoval ako pomocná kancelárska sila, dokiaľ sa nejakým čudným spôsobom nedostalo najavo, že je kňaz. To bolo avizo k okamžitému zatknutiu. V Žiline bol odsúdený na šesť rokov ťažkého pracovného tábora. Previezli ho do Čiech, do Valdic, kde pracoval za krutých podmienok celú väzbu.

Pracovné a ťažké životné podmienky opísali už mnohí väzni, preto ich nechceme opakovat'. Beňo si na tieto chvíle spomínal zriedka. Cítila som, že v hĺbke srdca všetkým odpustil a svoj podiel utrpenia obetoval Pánu Bohu. V tom čase mu zomrel otec, ktorý posledné dni strašne trpel gangrénou dolných končatín. Zomrel však vedomý svojej povinnosti zadost'učiniť za minulé život; často odprosieval rodinu, najmä svojich synov a vystríhal ich pred zlom alkoholu. Matka žila do 89 rokov; dennosť prežila v alamo...

Navštívili jste již naši restauraci

"KORUNA"?
"CROWN RESTAURANT"

5735 W. Cermak Rd.
CICERO, IL.

Jestli jste u nás dosud nebyli,
srdečně Vás k nám zveme,
abyste okusili a pochutnali si na naší kontinentální
domácí kuchyni v tradici našich maminek
z Čech, Moravy, Slezska či Slovenska.

Přijďte k obědu nebo na večeři
do naší útulné jídelny
a přesvědčte se sami!

Denně otevřeno
od 11 hod. do 8 hod. večer.
V pondělí zavřeno.

☎ (312) 652-3555

Vaši hostitelé:
Máňa Vlková
&
Mike KAZIL.

LÉKÁRENSKÝ TELEFON: 181-0106

DOMÁCÍ TELEFON: 749-0281

Poslání léku vašim příbuzným domu, či kamkoliv rychle a bezpečně vyřídí

HOLECEK PHARMACY

PH. MR. VLADIMIR HOLEČEK, R.P.H.

Naproti berwynské radnici

6705 WEST 26th STREET, BERWYN, ILLINOIS 60402

sv. omši a vyprosovala svojim deťom Božie požehnanie.

Počas väzenia som navštívila Beňa ako príbuzná štyrikrát. Bolo mi veľmi ťažko dostať povolenie navštíviť takého „nenapraviteľného“ zločincu, akým bol jezuita. Stretnutie bolo vždy pod prísny policajným dozorom. Už sama cesta do Valdíc bola komplikovaná a potom dlhé hodiny čakania v provizórnych búdach na tú malú desaťminútovú dobu návštevy, kedy si vlastne blízky človek nemohol vymeniť ani dobré slovo. So stiahnutým hrdlom od žiaľu som sotva prehovorila, keď som videla, v akom hroznom duševnom i telesnom utrpení žije nevinný kňaz-človek. Bola krutá januárová zima a všetci väzni naboso v drevakoch, len plátená košeľ a biedna kazajka, hlava ostrihaná dohola, vychudnutý na kosť a kožu a s rukami studenými ako ľad. Pracoval tam pri brúsení skla, stále v studenej vode... Mal povolenie len na 2-kilogramový balíček. Všetko bolo najprv dôkladne prezreté, chlieb prepichaný, či nie sú v ňom listy, kúsok slaninky, klobásky a štvrtka masla, to bol skromný prídel, a ešte aj z toho bachári kradli väzňom. Keď ho prepustili, vrátil sa ako tieň s príkazom, že musí pracovať v bani. Našiel si teda miesto v Handlovej, aby bol bližšie k svojim. Po dvoch rokoch práce v bani mohol pracovať ako robotník aj inde. Vrátil sa teda k starému podniku do Žiliny. Býval v Strážove a do práce dochádzal autobusom. V jednom oddelení Pozemných stavieb boli robotníci, ktorí lepili podlahové krytiny, čiže linoleá do bytov. Táto práca sa mu stala osudnou. Materská škola v Žiline mala už dlhší čas zažiadané o výmenu dlážky, ale akosi sa s tým vždy odkladalo.

Riaditeľka sa poznala s jedným z Beňovej partie a požiadala ho, či by sa to nedalo urobiť cez prázdniny detí (boli práve Vianoce), napríklad po pracovnom čase. Všetci súhlasili a chceli, aby sa deti vrátili po Vianociach do upravených miestností.

3. januára po riadnej práci išli teda traja robotníci do škôlky a lepili dlážku štvorcami linolea. Beňo natieral zem acetónovým lepidlom, druhý kladol štvorce a tretí utesňoval medzery. Už boli pri dverách a končili; blízko bola kachľová pec, jeden z nich musel vyjsť a vtedy nastal výbuch. Beňo sa okamžite zapálil a horel ako fakľa, pretože bol nasiaknutý acetónom. Toho druhého to vyhodilo von a zavrel sa dvere, takže Beňo v úzkostiach vyskočil oknom na

ulicu a váľal sa ve snehu, ktorého práve vtedy napadlo hodne. V tom čase nikdo nebol na ulici. Až od obú chvíľu prišlo akési auto. Vodič okamžite zastavil, vytiahol svoju deku a uhasil oheň na Beňovom tele, ale už bolo veľmi neskoro. Vzal ho do auta a rýchlo viezol do nemocnice. Tam - ako sám čsofer spomína - sa strašne nal'akali toho, čo videli. Pomáhali mu, ako mohli. Na druhý deň previezol Beňa vrtulník na zvláštne oddelenie popálenín do Ostravy. Lekári boli výborní, obľúbili si tohto ukrutne trpiaceho a pritom tak do Božej vôle odovzdaného a hrdinského trpiteľa, že sa mu snažili pomôcť, ale práve vtedy, keď sa už zdalo, že prekonal krízu, Pán si ho povolal k sebe. Žil v týchto krutých mukách plných 51 dní: podľa svedectva tých, ktorí ho ošetrovali a ktorí ho prišli navštíviť, žil nielen odovzdane, ale aj radostne. Dokonca mal silu ešte aj žartovať. Sám dodával lekárom pri obväzoch odvahy, aby sa nebáli strhnúť príschnuté obväzy.

Pri jednej z mojich návštev si pýtal zrkadlo a sťažoval sa mi, že mu ho nikto nechce dať... „Asi sa boja - povedal - že neznesiem pohľad na seba. Ja predsa viem, že som na ceste „domov“, kde už nezáleží na tvári...“ Keď sa uvidel, ostal vážny a pošepekľal mi: „Ľudia by sa ma báli, taký by nemohol už byť apoštolom.“ Ja som ho pre slzy ani neutěšovala: bolo mi horko a smutno. Pri poslednej návšteve v piatok mi dôrazne prikázal ihneď poslať jeho mamu a môjho švagra Julka. Spolu boli totiž zavretí a mali sa radi. Vykonala som všetko, čo mi prikázal. V nedeľu prišli viacerí z rodiny i jeho matka. Potešil sa im a s matkou sa rozlúčil pár slovami. Poslal ich na obed, ale poprosil, aby odišli domov až večer. Nikomu nenapadlo, prečo? O jedenástej nastal smrteľný zápas. Prišla kríza, dusil sa. Lekári boli bezmocní. Po krátkom zápase vydýchol svoju dušu do rúk nebes-

kého Otca dňa 23. februára 1964, v 44. roku svojho života.

Keď sa rodina tesne po jeho smrti vrátila do nemocnice, Beňo ležal už tichý ako zvädnutý kvet. Obliekli ho do kňazského rúcha a tak ho previezli domov do Likavky. Za krátky čas sa celé okolie dozvedelo, že bol kňazom. Jeho pohreb bol veľkou manifestáciou viery, hoci ho nikto neorganizoval. Zišlo sa veľké množstvo ľudu, kňazov, mládeže; len družbov a družičiek bolo 40 párov. Spolubratia-jezuiti si ho niesli z kostola až na cintorín za spevu žalmov a modliteb veriacich. Pochovali ho medzi kňazské hroby, kde odpočívajú duchovní otcovia obce Likavky. Je v tom rade piaty. Jeho hrob je doteraz hodne navštevovaný, vždy ozdobený kvetmi. Mnoho ľudí sa k nemu utieka o príhovor.

„Moja cesta bola od začiatku života ťažká“ - bývali často jeho konštatovania. Naše posledné stretnutie v živote bolo spojené so zvláštnym sľubom. Už vedel, že nebude žiť. Obrátil sa ku mne plný bolesti a povedal: „Nikdy o mne nepíš! Nie som hrdina, som obyčajný krehký človek, chudobný, skromný reholník. Sľub mi to prosím!“ Bola som udivená jeho žiadosťou a sľúbila som mu to celkom prirodzene, lebo som nevedala, prečo by sa o ňom malo písať. Až po pohrebe sa s touto prosbou na mňa obrátili jeho spolubratia. Odmietla som, nechcela som za nič na svete porušiť svoj sľub. Až 15 rokov po smrti som nahovorila svoje spomienky na magnetofónovú pásku ako sprievod k filmu, ktorý v Ostrave nafilmoval manžel ošetrovateľky, ktorá ho dobrovoľne cez svoju dovolenku ošetrovala deň i noc - ale film i moje slová uviazli niekde, neviem o nich. Toto sú moje druhé, omnoho kratšie spomienky, pretože neviem, čo by mi teraz na to povedal 23. februára 1984 bolo 20 rokov od jeho smrti.

Viníky tragického hladomoru v Etiopii a Mozambique jsou jejich komunistické režimy podporované Sověty!

Kanadská rozhlasová společnost (státní) ve svém populárním televizním programu „The Journal“, poslouchaném statisíci posluchači v Kanadě i Americe, vysílala zvláštní dva pořady věnované hladomoru v Etiopii a v Mozambique. Většina sdělovacích prostředků, rovněž politiku, novinářů, jakož i rozhlasových i televizních komentátorů - z nepochopitelných důvodů - se vyhýbá napsat pravdu o tom, že tento mimořádný a tragický hladomor v obou zemích je především dílem Sovětského svazu, který nastolil a po dlouhá léta udržuje v obou zemích komunistické režimy; má tam své „poradce“, hlavně vojenské, dodává zbraně v hodnotě miliard, nikoliv však zemědělské traktory a potraviny; obviňuje „imperialistický“ Západ za dnešní hladomor a vyzývá Západ, aby zvýšil dodávky potravin, které těž komunistické režimy nestoudně zneužívají k udržení své moci a Sovětský svaz ke svým sobeckým cílům: ovládnutí Afriky a celého světa!

Je naší povinností, abychom vždy a všude zdůrazňovali nutnost říkat a psát čtenářům a posluchačům pravdu o zločinech, kterých se dopouští na národech a lidstvu Sovětský svaz a použít těchto faktů k donucení Sovětského svazu, aby zastavil své zločinné výboje a zvěrstva, aby dal svobodu dnes již více jak dvaceti zemím, které zotročil

násilím a podvody a konečně se zařadil mezi civilizované národy světa!

Nesmíme k těmto zločinům komunistických režimů mlčet! Proto jsem aspoň stručně reagoval na vysílání „The Journal“ v CBC a zaslal dopis tohoto znění, jehož překlad zní takto: „The Journal“, CBC, Toronto: Nedávno jste vysílali zajímavou a informativní reportáž o tragickém hladomoru v Etiopii a Mozambique. Bohužel, nejdůležitější fakt byl zamlčen, a to, že obě země jsou ovládnuty komunistickými režimy. Hlavním viníkem této tragédie jsou tyto komunistické vlády!

Komunistický Varšavský pakt zásobil Etiopii válečným materiálem v hodnotě 2 a půl miliardy dolarů! Sovětský svaz zásobil a podporuje obě země zbraněmi, tanky, nikoliv potravinami a traktory, protože Sovětský svaz je věrný svému hlavnímu cíli: světovládě, místo pomoci hladovějícím lidem! V plné účtě.

Ota Hora

IMPORTER

VALAŠSKÉ PAPUČE

dodává zásoba
postačí

Velikosti 6—12

Nizké ceny!

MACH

3720 W. 26TH STREET
CHICAGO, ILL. 60623

**Dobré jídlo, dobré pití,
základ všeho živobytí!**

Abyste se mohli sami znovu přesvědčit o pravdivosti tohoto našeho starého přísloví, na Silvestra a Nový rok - Vám našenkujeme Staročeský plný půllitr piva s „čepičkou“ pěny za 25 centů ke každému jídlu, na předložení tohoto inserátu v naší restauraci.

“OLYMPIC”

6139 západní Čermáková tř.
Cicero, Ill.

Bohatý výběr specialit české, moravské a slovenské kuchyně odborně připravených z prvotřídních potravin za lidové ceny.

OBĚDY OD \$3.60 a VEČERE OD \$4.00
jak během týdne tak v neděli.

Otevřeno denně od 11:00 hod. dopol. do 8:00 hod. večer

V úterý zavřeno

☎652-0101

Do New Yorku a okolí

H&S PORK STORE
(předtím B. Hrdina)

PRVOTŘÍDNÍ párky, debrecinky, salámy, klobásky, domácí salámy, paprikovaná slanina, tlačenka a jiné masové výrobky. - Nezapomeňte ochutnat naše znamenité domácí uzené, jakož i vařené šunky. Chutné jaterničky a jelítka každý den čerstvé. Naše specialita: moravské (cikánské) uzené, výsek čerstvého mladého vepřového, hovězího, telecího, jehněčího a veškeré druhy drůbeže.

MIRO HIC - MAJITEL
35-10 DITMARS BLVD., ASTORIA, NEW YORK
(mezi 35. a 36. ulicí) Telefon AS 8-8468.

ČSL. OBČANÉ ZAČÍNÁJÍ ZNOVU NEBOJÁCNĚ ZVEDAT HLAVY

(Pokračování ze str. 1)

Zamčují se fakta, tvrdí se polopravdy, lze se všude!

Zamčování a falšování se však zcela netýká jen neuralgických bodů zahraniční politiky či „kulturně-ideologické fronty“. Se stejnou samozřejmostí je zakázáno zveřejňovat cokoli např. o závažnějších ekonomických či ekologických problémech. Namísto toho jsou systematicky publikovány optimistické myšlenky - a to i v případech, kde nedostatek informací, resp. nepravdivé informace mohou znamenat přímou hrozbu pro chod hospodářství nebo zdraví obyvatelstva. Fakticky neexistuje oblast, která by nebyla takto postižena. Sotva před měsícem došlo k požáru sociálního ústavu, při kterém uhořelo 26 chovanců. Sdělovací prostředky zveřejnily zprávu o této otřesné události s týdenním zpožděním na nedůstojném místě a zamčely, že oběťmi byly děti - psaly výhradně o „tělesně postižených osobách“. K jakýmkoli závažnějším tragédiím se tisk zásadně nevrací a výsledky šetření zůstávají utajeny, protože by mohly ve veřejnosti vyvolat nežádoucí otázky.

Podobných desinformací a neserióznosti československých sdělovacích prostředků lze uvádět bezpočet a všechny mají společnou příčinu: monopolní právo mocenského aparátu na

rozhodování o informacích všeho druhu. Na jeho libovůli jsou závislí jak řadoví novináři, tak šéfredaktoři a cenzori. Funkcionáři stranického aparátu diktují, co se smí uveřejnit k té či oné politické nebo ekonomické události, a zejména pak cenzurním způsobem vymezují, o čem se psát nesmí, co se musí zamčít a jak je třeba skutečnost upravit, aby byla totožná s aktuální politickou linií mocenských orgánů.

Po celou dobu tzv. socialistické výstavby se sdělovací prostředky na příkaz shora zbavovaly novinářů, kteří nesouhlasili s politikou vládnoucí skupiny, kteří se odvážili kritizovat její omyly a chyby, nebo kteří se prostě jen při své práci více radili s vlastní hlavou a svědomím, než s dohlížetelskými orgány. Politické čistky začaly bezprostředně po únoru 48, kdy byla valná část novinářů donucena opustit redakci a už se nikdy nesměli ke své profesi vrátit. Někteří byli uvězněni nebo popraveni. /Záviš Kalandra/, mnozí další raději volili odchod z vlasti.

I v dalších letech byl ve sdělovacích prostředcích udržován a zámerně pěstován existenční strach, odvážným hrozilo propuštění nebo i vězení. Další masové čistky přišly po dubnu 1969, kdy nové vedení KSČ v průběhu necelého roku vyhodilo z redakcí několik tisíc

novinářů. Současné byly zakázány nejoblíbenější noviny a časopisy, jako Listy, Reportér, Politika, Zítřek, Student, Dějiny a současnost, Flámen, Host do domu atd., atd. Mnozí vyhození novináři byli vyslýcháni a zastrášováni Státní bezpečností. Zejména ti, kteří se aktivně účastní občanské iniciativy Charty 77, jsou pod stálým dohledem StB a někteří z nich byli pro své přesvědčení odsouzeni a žalářováni.

Mocenské orgány se snaží chránit svůj informační monopol i trestním zákonem, který šíření objektivních informací trestá jako pobuřování, poškozování zájmů republiky v cizině, poškozování spráteného státu a pod. Státní bezpečnost např. běžně označuje rukopisné šíření necenzurovaných textů /a to i zcela nepolitického obsahu/ za trestný čin podvracení republiky a soudy za ně odsuzují k vysokým trestům.

Pokud jde o přístup k zahraničnímu tisku, československá vláda rovněž neplní závazek přijatý v Helsinkách a podrobně rozvedený v Madridu: „Účastnické státy budou podporovat svobodnější a širší rozšiřování periodického i neperiodického tisku, který je dovážen z jiných účastnických států, jakož i zvýšení počtu míst, v nichž tyto publikace budou vyloženy k volnému prodeji. Tyto publikace budou rovněž přístupny v čítárnách, velkých veřejných knihovnách a podobných institucích.“ Bez omezení jejj může číst pouze nevelká skupina přísně prověřených funkcionářů a prominentních novinářů. Zahraniční tisk je v úřadech i redakcích považován za tajný materiál a jeho zabezpečení před „nepovolanými“ je přísně kontrolováno. Do stejné kategorie patří i tzv. monitor, zvláštní zpravodajství ČTK, určené pro vnitřní potřeby stranického

aparátu, vládních úřadů a pro výše postavené redaktory. Je to obsáhlý přehled zpráv, statí a komentářů zahraničního tisku, prostě mnohostranných a seriózních informací. Tomuto vybranému okruhu slouží zahraniční tisk a monitor především k účelům antipropagandy a desinformace, bez přímého pokynu mocenských orgánů je vyloučeno cokoli z něj přetisknout nebo obsírněji citovat.

Československý občan si nemůže volně předplatit západní tisk. Během roku byla sice vydána směrnice, že je možné si jej objednat v PNS s podmínkou, že předplatné plus přírůžka budou složeny v devizách; zdá se však, že tato směrnice byla čistě kosmetickou úpravou v důsledku kritiky ČSSR na Madridské konferenci KBSE: Ačkoli např. výslovně jmenovala některé exilové časopisy, byly všechny pokusy o jejich objednávku předem odmítnuty s odůvodněním, že o existenci takových titulů není nic známo, nebo že bohužel právě zanikly. Nadále tedy platí dosavadní praxe, podle níž si nepatrná menšina československých občanů, kteří mají bohatší příbuzné v zahraničí, nebo smějí disponovat devizovými konty, může ze Západu objednat nevelký okruh vysloveně nepolitických magazínů /např. o módě, ne však již o kultuře/ či vědeckých a odborných časopisů /ne však již z oblasti politických a společenských věd/. Ani přijetím objednávky a zaplacením vysokých poplatků však trampoty čtenáře nekončí: Veškeré tiskoviny jsou při poštovní přepravě podrobovány cenzuře a při sebemenší pochybnosti bez náhrady zabavovány s odůvodněním, že jsou zakázány a státu nebezpečné. /Dokonce i zdánlivě tak nepodezřelé časopisy jako Scientist American či National Geographic v některých obdobích častěji

nedocházejí než docházejí./ Cenzura zahraničního tisku jde tak daleko, že jsou v PNS zabavovány i výtisky novin a časopisů ze socialistických zemí /včetně SSSR/, pokud náhodou obsahují takové informace, které jsou v československém tisku na seznamu nevhodných nebo zakázaných. Je také všeobecně známo, že vracejícím se československým turistům a zahraničním návštěvníkům jsou na hranicích zabavovány západoevropské a americké noviny a časopisy.

„Nebezpečná Bible?“

Stejně úřady postupují vůči většině ze Západu dovážené či zasílané literatury. Zvláště náboženská literatura /včetně bible, liturgických knih a svatých obrázků/ a jakékoli exilové publikace patří k zakázaným artiklům: Ve výročních zprávách o úspěších celních orgánů figurují vždy hned vedle množství zabavených drog. Televize již několikrát publikovala sugestivní záběry, jak je „nevhodná“ literatura rozemílána ve stoupě - je to účinné zvláště v souvislosti s oznámením o uvěznění těch, u nichž byla nalezena.

Pokud se náš občan chce seznámit s tiskem a literaturou západních států přímo na jejich zastupitelských úřadech či informačních střediscích, musí počítat s tím, že bude snímán skrytými kamerami, zanesen do záznamů bezpečnostních orgánů a dříve či později vystaven jejich nátlaku.

Koniáš a Temno nebyly nic proti komunistické cenzuře

Rada osob byla v Československu trestně stíhána a odsouzena za šíření zpráv zahraničních rozhlasových či televizních stanic, nebo za umožnění jejich poslechu. /Komentář k trestnímu zákonu výslovně uvádí, že „umožnění poslechu nepřátelské relace cizí rozhlasové stanice“ nejméně dvěma osobám je trestný čin pobuřování, za který může být pachatel uvězněn až na 3 roky./ V rozporu s Mezinárodním telekomunikačním řádem Československo ve velkém rozsahu ruší zahraniční vysílání. Provoz těchto rušiček je navíc velice nákladný a energeticky náročný. Přesto počet posluchačů zahraničních stanic neustále roste. Nejposlouchanější jsou česká a slovenská vysílání Hlasu Ameriky, BBC, Svobodné Evropy, Deutschlandfunk a další. V rozsáhlých oblastech republiky je navíc možné sledovat pořady západoněmeckých a rakouských televizních stanic. Nezávisle na úrovni a míře ten-

SECOND FEDERAL SAVINGS

Member of Federal Home Loan Bank System

Road 12 & Grand Ave.
FOX LAKE, ILL. 60020
☎ 587-6311

INSURED SAVINGS
—up to \$100,000.00—
by Federal Savings and
Loan Insurance Corp.

Our 100th Year

A FRIENDLY SAVINGS INSTITUTION SERVING A GREAT COMMUNITY

SAVING IS CONVENIENT HERE!

Every feature of our association is designed with safety, increased earnings and convenience for you in mind.

For your convenience:
— a Save-by-Mail plan,
— easy-to-serve-you office facilities,
— fast service,
— free parking.
Come in.

Satisfying friendly service

CORNER
26TH & PULASKI
CHICAGO, ILLINOIS 60623
PHONE: 277-8500

7345 W. 25TH ST.
N. RIVERSIDE, IL. 60546
PHONE: 442-5700

**K·H
Auto
Repair**

NOVÁ KRAJANSKÁ AUTODÍLNA
V BERWYNU, ILL.

6619 - 21 W. Čermáková tř.
(hned vedle berwynské pošty)
její majitelé

STEVE KUBOVIČ

a

JANO HULÍN

vám nabízejí své odborné služby:

- pravidelnou údržbu motoru
- veškeré opravy aut všech značek
- odvoz nepojízdných aut
- duchodcům je po správce na přání doručíme osobně

VOLEJTE: 749 - 7449

deněního zaměření tkví význam těchto vysílání jednak v tom, že zaplňují informační vakuum, vytvářené československými sdělovacími prostředky, jednak v tom, že posluchač či divák může konfrontovat rozdílná stanoviska a vytvářet si tak svůj vlastní názor na danou problematiku. To druhé je zvláště důležité, neboť československé sdělovací prostředky jsou sice podle mocenských pokynů ochotny převrátit své postoje doslova ze dne na den /viz. např. stanovisko k rozmístování raket středního doletu nebo ze starších hodnocení Pol-Potovy vlády v Kambodži/, zato však dodržují zásadu naprosté jednoty: Polemika, byť o tématu sebedlehlším, je prakticky vyloučena.

Stejně nezastupitelnou roli mají české a slovenské časopisy a knihy vydávané v zahraničí. Tyto tiskoviny mají nedostatečně náklady, do Československa se dostávají s obtížemi a i pak jsou často zabavovány, jsou však důležitým zdrojem necenzurovaných informací a v jistém smyslu i zárukou kulturní kontinuity a oporou občanského sebevědomí. Každý, takový materiál koluje mezi desítkami čtenářů, i když všichni musí počítat s nebezpečím, že jeho čtení a rozšiřování bude považováno za trestný čin.

Těžko soudit lidi ze strachu před ztrátou zaměstnání

Ještě několik slov o odpovědnosti resp. spoluodpovědnosti novinářů za tento kritický stav v československých sdělovacích prostředcích. Na jaře 1969, kdy byla zahájena největší čistka, byli do jednotlivých redakcí vysláni prověřeni pracovníci stranického aparátu, namnoze spolupracovníci StB. Většina zastává dodnes vedoucí funkce v tisku, rozhlasu a televizi a odpovídají především za kádrové obsazení redakcí. Při prověrkách v roce 1969 byla vyhlášena zásada, že novinářem může zůstat jen ten, kdo se naprosto a bez výhrad ztotožnil se zásahem vojsk pěti států v srpnu 1968 a kdo odsoudil demokratizační předchozí vývoj. Také všichni nové přijímaní novináři samozřejmě prošli sítím tvrdých kádrových prověrek.

Nikomu z dnešních československých novinářů nejsou skutečnosti uvedené v tomto dokumentu neznámé. Šéfredaktoři předávají svým redakcím důvěrné informace, získané od představitelů aparátu KSČ, o politické a ekonomické situaci doma i ve světě, samozřejmě včetně instrukcí, co z toho se nesmí uveřejnit a naopak, jak některé skutečnosti je nutno vykládat naprosto jinak. Ve

všech redakcích se tedy víceméně otevřeně projednávají kampaně desinformace. Vzepít se, odmítnout podíl na této hře ovšem znamená trvalou ztrátu možnosti vykonávat novinářské povolání. Bylo by nesprávné stavět se do pozice povýšených soudců a chtít redukovat problém odpovědnosti novinářů na konflikt mezi profesionální etikou a obavami ze ztráty existenčního zajištění. Existuje jistě mnoho novinářů, kteří mají rádi své povolání a jsou přesvědčeni, že se jim výběrem třeba jen zdánlivě okrajových témat,

opatrným přimícháváním pravdy do lži či jinak oklamat pozornost moci a přece jen poněkud informovat veřejnost.

Věčně lhat však nelze!

Tento realisticky vyhlížející postoj má však jedno úskalí. Bývaly doby, kdy méně vzdělání lidé měli sklon věřit tištěnému slovu již jen proto, že zde stálo „černé na bílém“. Dnes československý občan přistupuje k našim sdělovacím prostředkům s přesvědčením, že lžou vždy a všude, a každé jejich sdělení se snaží přeměnit v pravý opak. / Samozřejmě to stejné nevylučuje úspěšnou indoktrikaci; ostatně desinformační centra se v tichosti naučila počítat s touto mentalitou obyvatelstva a úspěšně jí využívat. / Dokud nebude tato atmosféra radikálně změněna, dokud nebudou obnoveny základní podmínky pro důvěru mezi veřejností a sdělovacími prostředky, hrozí vážné nebezpečí, že i ta sebezpoctivější a profesionálně sebehodnotnější novinářská práce bude fakticky jen zvyšovat přesvědčivost lži a dodávat jí lesku. Jedním z minimálních požadavků na odpovědnost novináře /ať již byl vyhnán k lopatě či ať se s poctivými úmysly snaží setrvat v redakci/ by proto měl být stálý zřetel k dosažení tohoto cíle, tj. zásadní nápravy obecných věcí.

Charta 77 znovu připomíná jednu ze základních myšlenek Závěrečného aktu Helsinské konference: „Zúčastněné státy stanoví si za cíl usnadňovat volnější a větší rozšiřování informací všeho druhu, podporovat spolupráci v oblasti informací a výměny informací a výměny informací s druhými zeměmi.“

Tímto dokumentem chceme upozornit odpovědné orgány, že zatím neučinily nic pro realizaci této zásady.

1. prosince 1984

Dr. Václav Benda, mluvčí Charty 77, Jiří Ruml, mluvčí Charty 77, Jana Sternová, mluvčí Charty 77.

(Medek, Vídeň)

ÚMRTNÍ OZNÁMENÍ

Velkému počtu krajanů a exulantů, kteří ji znali z jejího dlouholetého působení v lékařské ordinaci dnes již † MUDr. Otakara Pacolda v Berwynu i z jejího neúnavného pomáhání uprchlíkům v zármutku oznamujeme, že Pán života a smrti si po dlouhém utrpení k Sobě povolal obětavou, křesťansky a národně uvědomělou členku našeho exilu a pokorně do Boží vůle odevzdanou trpitelku, slečnu

JINDRU KOSKOVOU

diplomovanou ošetrovatelku

Narodila se 23. března 1922 v Dolním Benešově ve Slezsku, a vedle jejich starostlivých rodičů - podle jejího vlastního svědectví - měl na ni výchovně největší vliv v dětství i v mládí její milovaný strýček, kněz Tovaryšstva Ježíšova, Otec Závadský, profesor přírodopisu na bývalém Arcibiskupském klasickém gymnasiu v Praze - Bubenci, objevitel hmyzového škůdce - „zubonosky“ - tuším javorové. - Ten jí naučil i trpělivosti a soucitu s trpícími, a proto, jakmile skončila svou ošetrovatelskou školu, ošetrovala nemocné děti ve známém sanatoriu v Jevíčku u Brna na Moravě.

V roce 1950 odešla se svým, dnes již zesnulým bratrem lékárníkem do Západ. Německa, protože nesnesli komunistickou diktaturu, a v uprchlických táborech se dala hned do služeb nemocných.

Po příchodu do USA pracovala nejprve na farmě v Michigaganu, přesídlila do Chicaga a po prvním setkání s † MUDr. Pacoldem se stala jeho „pravou rukou“. Po dlouhých letech věrných a obětavých služeb našim lidem v berwynské ordinaci dr. Pacolda, kde rozdala s jeho svolením našim krajanům a exulantům zdarma spoustu léků, zasáhl jí samotnou zvláštní druh rheumatismu v kolenou, který ji doslovně „ukřižoval“ do kolečkové židle. Po poradě s lékaři se odstěhovala do slunné Arizony, kde se jí sice lépe dýchalo, ale její zákeřná nemoc ji už neopustila.

Po velikém patnáctiletém strádání tam byla ze svých neustálých bolestí na Pánovo zavolání vysvobozena a v pátek 4. ledna 1985 odešla na věčnost v sanatoriu Devon Gables v Tusconu, ve státě Arizona.

Koncem týdne tam bude mít pohřeb žehem, aby její popel mohl spočinout v její drahé rodné vlasti.

V kostele Panny Marie Svatohorské v Ciceru budeme za ni mít v únoru mši sv. Datum bohoslužeb v H.N. závčas oznámíme.

Děkujeme všem, kdo si na ni s námi v tiché modlitbě vzpomenou.

KLUB „DOMOV“ z NSČK

REDAKCE HLASU NÁRODA.

Další tragická úmrtí v naší chicagské krajské rodině

Vedle náhlého odchodu na věčnost Jaroslava Stojaspala a vysvobození z dlouholetého utrpení obětavé ošetrovatelky Jindry Koskové v Arizoně, o nichž píšeme v úmrtních oznámeních, odešli nám v Chicagu tento týden na věčnost ještě dva naši krajané. V podivně vzniklém ohni domu na severní straně Chicaga se udusilo a uhořelo sedmnáctileté české děvče z tragicky rozdělené rodiny, jménem Diana Stříbrná (její matka se provdala za Jožku Kunu a opět rozloučená) - a dnes ve středu měl zemřít v cigerské nemocnici „Loretto“ zdejší známý slovenský zedník - „Contractor“ Milan Kocíneč. Do uzávěrky listu jsme neobdrželi o úmrtí obou krajanů - exulantů žádné bližší zprávy, a tak je přineseme příště.

REDAKCE

Vděčné uznání pěveckému sboru „Charlota Masaryková“ v Cedar Rapids, Iowa

V letech třicátých se z členstva řádu Prokop Veliký č. 137 bratrské jednoty ČSA zrodil samostatný Dámský řád, který si dal jméno „Karla Masaryková“. Hned od počátku projevoval také čilou spolkovou a kulturní činnost. Protože - jak známo - naše české ženy milují zpěv a hudbu, založily si též pěvecký sbor stejného jména. Jeho sbormistrem se stala výborná učitelka hudby a hry na piano, členka katolické osady sv. Václava, dosud žijící Esther Hroník-Klersey. - Sbor se těšil veliké oblibě; uspořádal nesčetný počet koncertů a vystupoval při národních slavnostech, zahrnuje v to i americký

svátek úcty padlým vojákům. Den zdobení hrobu.

V posledních letech však počal slábnouti, ne pro nedostatek zájmu, ale ztrátou členek většinou úmrtím. Churavění paní Klersey rovněž neprospělo k udržení sboru, až konečně zánikl jako řada jiných našich kulturních organizací.

V historii krajské osady města Cedar Rapids je však jméno sboru Karly Masarykové zaneseno zlatým písmem. Za zmínku stojí, že náš tehdy existující český tisk byl též důležitou propagací českého zpěvu ve Spojených státech.

T.B.Hlubuček

Take
stock
in America.

Noworul Memorial Chapels

2658 SOUTH CENTRAL PARK AVENUE, CHICAGO, ILL. 60623
TELEFON: 762-2233

JAN MORÁVEK • LIDÉ OD VODY

Kam letošního

16. března v Clevelandu?

Před čtrnácti lety byl v Clevelandu první ples Čechů a Slováků. Vzpomínáte si, jaká to byla radost? Jak jsme oslavovali vítězství myšlenky na sjednocení všech různorodých organizací?

Během minulých třinácti let, tento náš společenský podnik prodělal mnoho změn, z nichž mu některé prospěly, jiné byly méně šťastnější.

Letošní plesový výbor se naplynulé období podíval kriticky a chce se minulých nedopatření vyvarovat.

A tak se 16. března 1985 přijďte podívat zda se nám to podaří. Ples bude opět ve Stoufferově hotelu a k tanci bude vyhrávat hudba Normana Vopata.

Debutantky, volejte prosím Pavla Loyda na číslo 524-3331, neboť přihlášky musí být podané před 18. lednem.

Lístky budou opět po 22 a 17 dolarech. Objednejte si je, prosím na ☎ 221-7348. Čistý výtěžek z plesu připadne na stipendia českým a slovenským studentům.

Zájemci o stipendia volejte prosím, paní Růženu Pšeničkovou na ☎ 671-6525. Zájemci o inserci v plesovém programu volejte Pavla Valenta na ☎ 524-1177.

Dagmar Posedělová

Osud je srovnal.

„Nemysli si, že zubatě ujdeš, když si pro tebe přijde domů a ty budeš zrovna na rybách!“ utahuje si starý Hanousek z Kobylis ze starého Hoka z dolní Libně. První je lakýrník a druhý krejčí, oba jsou však už na odpočinku u svých dětí.

Jsou jako dvojčata. V zimě spolu chodí na procházku a v létě spolu chytají ryby. Hanousek je dlouhý a hubený, v obličeji červený a drsný jako zvětralá cihla. Zakládá si na pevném zdraví. Hok je menší a obtlouštělý, zažloutlý a vybledlý jako starý slaměný vích, snad od toho věčného kouření a sezení v uzavřené místnosti. Zatím co Hanousek má řeči jako vody, Hok přemýšlivě mlčí, buď přitakává nebo se dívá jaksí nepřítomně stranou. Čert ví, co oba starochy, povahově tak rozdílné, sblížilo. Snad to byly ryby a pak už zvyk. Do sedmdesátky nemají daleko a jeden druhého se v dobré náladě durdivě dotazuje, jak dlouho tu bude ještě strašit? Nu, staří lidé mají obvykle takové zvyky, že se posmívají posledním věcem člověka, jako by je tím pohrdáním chtěli oddálit. Mladý rybář se píchne o udičku a hned ránu jóduje a zalepuje leukoplastem. Mohla by z toho být otrava nebo dokonce tetanus, kdopak ví...? „A kdyby!“ odfrkne opovrživě Hanousek. „Máš nemocnici za zády!“ pohodí hlavou na Bulovku na stráni.

„... jsou krámy s takovou hloupostí! Za sto let tu nebudem a nikdo po nás ani nevzdychne...“ napařuje se Hanousek hrdinsky.

„To není pravda!“ odporuje rozvážlivě Hok. „Člověk se má chránit před nemocí, jak jen může. Právě z takové maličkosti můžeš přijít o kejhák.“

„Tak o něj přijdu, je-li to můj osud!“

„Jdi do pačous s tím svým osudem, mluvíš jako Turek!“

„Neuhýbej, to víš, že mu neutečeš!“

„A ty si myslíš, že si ho svou vírou koupíš nebo že ho svým povídáním zaříkáš jako bába!“

Staříci byli v sobě, pohádali se na obvyklé téma. Mladí je rozpalovali. Někteří nadřžovali furiantskému Hanouskovi, jiní opatrnému a bážlivému Hokovi. Bavili se jejich sporem, který v zásadě nebyl ničím jiným než všelijak utajovaným pomyšlením: kdy a jak...? Hlavně u Hoka, který každou zimu promarodil a vzdychával, že na jaře už asi nezasedne na svém posedu pod Bulovkou a nenamočí vlasce. Na jaře se však ze všeho vykřesal a vlasce zase namočil. Hanousek to dobře věděl, a proto

do něho tak ryl. K dovršení jeho zlosti a k zábavě rybářů zazpíval mu starou písničku:

„Umřeš ty, umřu já,
umřeme oba dva.
Kdo zůstane, bude pánem,
druhému zazpívá amen
a pak ho pochová...“

„To ty bys tak rád!“ vyčítal mu Hok.

„Ale co tě napadá! Já ti už tabulku na hrob malovat nebudu a ty mi rubáš taky neušiješ!“ udobřoval si ho starý kamarád a navrhoval: „Víš, nejlépe by bylo, kdybychom odešli oba najednou!“

Nu a...? Lidé se smějí a osud je vezme za slovo. Oba kamarádi společně neodešli, ale krátce za sebou. V srpnu chytil Hanousek pod trojským jezem parmy. Hok seděl blízko něho na vysoké zdi nad vorovou propustí, čekaje také na parmy. Ani nepozorovali, že od Matěje se nad Stromovku přivalil mrak a zatáhl polovic oblohy. Teprve když zakryl slunce a setmělo se, houkl Hanousek na Hoka:

„Skládej, přijde slejvák...!“

Vtom se však zablýsko a třískl hrom. Hok slétl neznámým nárazem do voroviny, ale padaje do prudké vody, viděl, jak klikatý blesk zasvítí fialově po kamarádově prutu. Uhodilo do Hanouska... kmitlo mu hlavou, ale pak už musil myslit jenom na sebe. Proud jím smýkl kamenitým žlabem a obrátil ho v peřejích pod výpadem. Neztratil duchapřítomnost a zachránil se. Ostatně voda tam má tu vlastnost, že vyhazuje všecko na břeh. Sotva stanul na suché zemi, spěchal k Hanouskovi. Ležel na břehu bez hnutí, svíraje ve zčernalých a bleskem spálených rukou prut s mosazným kováním a železným bodcem. Ten prut si pořízoval sám, a když sháněl mosazné „cvingle“ a bodec, jistě ho nenapadlo, že se stará o svou smrt. Osud...

Hanouska pochovali a Hok, přišed z jeho pohřbu, ulehl. Snad se úderem blesku polekal, snad se ve vodě nastudil, ať tak či onak, za necelý měsíc šel za kamarádem do věčných lovišť.

Rybáři, doprovázejíce ho do hrobu na libeňském hřbitově, mudrovali:

„Hanousek měl přece jen pravdu. Pořád se starali kdy a jak, ale tohohle se nenadáli. Člověk nakonec přece jen musí věřit v osud, třeba není zrovna mohamedán...“

Oběma hrála hudba nad hrobem jejich: Umřeš ty, umřu já, umřeme oba dva... Nikdo nezůstal a nebyl pánem, osud je srovnal spravedlivě.

CARPATHO-RUSYN RESEARCH CENTER, INC.

OUR PEOPLE
Toronto. Who are the Americans whose immigrant parents and grandparents have been called Rusyns, Carpatho-Russians, Ruthenians, Lemkos, or simply the **po-nashemu** — „our people“? That question is finally answered in the newest book by Dr. Paul R. Magoesi. **Our People Carpatho-Rusyns and Their Descendants in North America.**

Published by the Multicultural History of Ontario, **Our People** contains eight chapters that first treat the European origins of the Rusyns and their migration to America. Then follows a description of their settlement patterns; their economic, religious, and organizational life; their cultural and political achievements; and their efforts to sustain themselves as a distinct group in the United States. The text is lavishly illustrated with 80 black-and-white and 6 color photographs showing Rusyn Americans at work and at play, their past and present

leaders, and their places of worship.

Here for the first time are clear explanations as to the origin of Rusyns; how they became Christianized; and why they have so many names. A unique fold-out language chart shows the relation of the three basic Rusyn dialects (Prešov Region, Transcarpathian, Lemko) to neighboring languages and dialects like Slovak, Šariš, Sotak, Ukrainian, and Russian. The book also contains a Root Seeker's Guide to the Homeland listing the nearly 1,000 Rusyn villages in Europe with specific location and name variants totalling over 2,000 entries.

Most of the book, however, is devoted to the trials and tribulations as well as the successes and achievements of Rusyns in America. All the churches are represented, whether the Byzantine Catholic, Orthodox „Johnstown Diocese“, or the Rusyn component in the Orthodox Church in America and Patriarchal Exarchate. Several lay organizations figure promi-

nently — from fraternal like the Greek Catholic Union, United Societies, and Liberty Association, to the Lemko Association, Rusin Elite Society, Sokols, recently-founded folk ensembles, and many more. The stories of numerous leadres are told in a fair and judicious manner, including religious figures like Toth, Dzubay, Takach, Hanulya, Varzaly, Chornock, and laymen like Zatkovich, Zeedick, Yuhasz, Gerovsky,

„IN CELEBRATION of Jaroslav SEIFERT“

The University of Chicago will host a conference January 20 on the life, times and poetry of Jaroslav Seifert, the recipient of the 1984 Nobel Prize for literature. It will include readings of Seifert's poetry in Czech and English translation.

„In Celebration of Jaroslav Seifert,“ co-sponsored by the university's Slavic Languages Department and the Czechoslovak National Council of America, is believed to be the only event of its kind scheduled outside Seifert's native Czechoslovakia.

Roman, Vislocky, and Pysh.

Coal mines and steel mills, celibacy and court cases, identity arguments and publications, success in the world of American business and entertainment — this book tells it all. It is a fascinating story summed up in Dr. Magoesi's concluding words: „It seems remarkable that several tens of thousands of poor, often illiterate immigrants arriving in America before world War I have produced offspring who

several generations later, and several thousand miles from the European homeland, still in some way retain a sense of Carpatho-Rusyn identity.“

Our People is clothbound, contains 175 pages, 86 photographs, 4 maps, 9 charts, bibliography, and index, and is available for \$20.00 (US currency) from the Carpatho-Rusyn Research Center, 355 Delano Place, Fairview, New Jersey 07022.

The conference will be at 4 pm at the David and Alfred Smart Gallery, 5550 S. Greenwood Ave., followed by a reception.

Featured speakers will be Frantisek Svejkovsky, Professor of Slavic Languages at the University of Chicago, and Josef Skvorecky, Professor of English Literature at the University of Toronto.

Svejkovsky, an authority on Czech history, culture and literature, will discuss Seifert's poetry and its relation to contemporary Czech life. Skvorecky is a noted Czech political dissident and author of

several novels, most recently **The Engineer of Human Souls**. He and his wife have also published the works of many Czech authors — including Seifert — since emigrating to Canada in 1968. Skvorecky will discuss „Seifert From Up Close“.

In awarding Seifert the Nobel Prize, the Royal Swedish Academy said his poetry, „endowed with freshness, sensuality, and rich inventiveness, provides a liberating image of the indomitable spirit and versatility of man.“

For more information call the Slavic Languages Department ☎ 962-8033.

Mary Elizabeth Klimesh

Mary Elizabeth Klimesh, age 103 years, Spillville's second oldest native, died at Aase Haugen Nursing Home in Decorah, Iowa, on Monday evening, August 6, 1984. A rosary service was held Wednesday evening at Balik Funeral Home, Spillville, Iowa. Funeral Mass was offered on Thursday, August 9, at 11:00 a.m., in St. Wenceslaus Catholic Church in Spillville. Due to the absence of Pastor Rev. Frank Benda, the Mass was concelebrated by Msgr. John Chihak and Rev. Robert Hirsch. Music was by organist Doris Thompson. Pallbearers were grandsons, William Klimesh, Mark Walsch, Chuckie Klimesh, John Klimesh, Ron Klimesh and Robert Klimesh. Bobbie Jo Klimesh, another grandson, was the lector. The acolytes were Ronnie Bily and great grandchildren, Alan Klimesh and Shawn Klimesh. Gift bearers at Offertory were Laurie Lynch and Kris Klimesh.

Mary E. Andera was born June 22, 1881, the fourth oldest of ten children to Barbara (Dostal) and Charles Andera in the family home on the site of the present Spillville post office. Her long flowing baptismal gown was one her mother had sewn for her first child, and was used at the baptism of all her children, as well as all of Mary's. Years later, while on display at the Bily Clocks Museum in a crib crafted by her father, which also had been used by all the children,

the embroidered heirloom dress was stolen.

All of Mary's formal education took place in the village. The school day started with Holy Mass, with the teacher J.J. Kovarik playing the organ while the children sang. Mary remembered her first teacher at St. Wenceslaus school with fondness, while at the same time admitting that Mr. Kovarik was a very strict disciplinarian. She told how once she was caught being inattentive and (as was the custom for this and other minor infractions of the rules) was sent to the front of the room to kneel on a step facing the blackboard. When Mr. Kovarik noticed that she lost color and was feeling faint, he sent her to the kitchen (the Kovarik residence was in the school) where Mrs. Kovarik gave her a sip of homemade candeline wine. Mary concluded her education with 8th grade at the public school where she was taught by Stephen Kruchek.

Mary frequently mentioned an event which occurred in 1886 - "it was Holy Day, either Ascension in May or Assumption in August. We didn't have school so I went fishing with my brother Albert. It was rather warm so we took off our sweaters and laid them by the path and went on to where the creek was deeper. When we started going home, we noticed smoke coming from the direction where we had left the sweaters. For some reason we thought it was our sweaters burning. When we got home, we learned that Kovarik Mill (located east of the Riverside Park site) had burned to the ground." In later years she passed the site of the fire frequently while driving village cows to her father's pasture. She pointed out that the low, wooden dam remained in place for some years and that she sometimes stopped to wash her feet while sitting on the broadwalk atop the dam. Once she brought home some snapping turtle eggs which she had found in the river bend below the dam.

After she finished her schooling, Mary was employed as a housemaid, first in Decorah, then in Galena, Illinois. In 1900 Mary married Robert A. Klimesh. Their romance began when she caught a shiny red apple he had tossed her from the doorway of Czek's saloon, which was next door to Mary's home. She recalled that it rained on her wedding day and the red crepe paper with which the buggy was decorated stained her wedding gown. They lived briefly in Kaslin, Missouri, a crossroads named after her father (in Czech his name was Kasel) who had built the first home there. On their return to Iowa, they settled in Protivin, Iowa. Later they moved to Spillville where Robert established Klimesh Garage. Mary noted that their goods were hauled in sleighs but that the family traveled in a high wheeled International "carriage automobile" which had difficulty moving through the eight inches of newly fallen snow. In 1921, Robert died from cancer, leaving Mary to care for and struggle with eight children. The youngest was fifteen months old.

Mary turned management of the business to her two oldest sons, Robert and Charles, and devoted her time and

energy to raising her youngsters. Though she was considered well-off because she owned the business, in fact she was forced to budget to the last penny - Robert's illness having wiped out their resources. The oldest children had new clothes, but the younger ones usually wore hand-me-downs. She always managed to get food on the table, though little of it in the early days came from the grocer or butcher. Mary took care of a large garden and kept a cow and poultry. Long hours in the garden, barn and kitchen enabled her to raise and prepare food to keep her children well fed. Mary hated to cook, but her stuffed roast and chicken was second to none. She spent most of each Saturday baking kolaches and crescent rolls; bread was baked almost daily.

Mary had a deep faith in God, and got most of her strength from her beliefs, which included that "God will provide." She walked to daily Mass, even in adverse weather, until way in her 90's, when a hip fracture slowed her down. Mary was a small person, weighing less than a hundred pounds. But what she lacked in size, she made up in energy and spirit. She is especially remembered by the townspeople for the customary rapid pace on her way to church, the Post Office, grocery or where-ever.

Mary loved to roam the woods and fields - for flowers in spring, berries in summer, nuts and mushrooms in the fall.

Grandma Klimesh, as everyone called her in later years, was very self-reliant. She would seek help only if she could not handle things herself. At age 90, she gave up her chickens, but insisted on keeping a garden. At age 92, Mary decided her raspberry patch needed renovating and grubbed out the old plants herself. That year her daughters, thinking the work too much for her, suggested to the plowman that he make it a bit smaller, later she complained to them that he had done a poor job and that she had to spade the edges to bring the garden to proper size.

She did not think of herself as old. At 94, she planted apple and walnut trees and each spring was concerned that they needed pruning. That year she mentioned one day that she had gone to visit a sick old lady. Inquiry determined that the "sick old lady" was almost a generation younger than Mary was.

Mary Klimesh was Charter Member of the American Legion Auxiliary, Clarence Bily Post No. 467, which was organized in 1934.

Mary E. Klimesh is survived by children, Otilia (Mrs. Mark) Walsh of St. Paul; Sidonia (Mrs. Alvin) Klimesh of Spillville; Cyril Klimesh of Sebastopol, California; and Godfrey Klimesh of Calmar, Iowa; 29 grandchildren; 56 great grandchildren; and 9 great great grandchildren.

Preceding her in death were her husband Robert in 1921; four sons, Robert in 1959, Emil in 1977, Celestine in 1978 and Charles in 1984; and one great granddaughter, Amanda Anne Evanson and great great granddaughter Kristina Klimesh in 1980.

cmk aw

Illinois Benedictine College

FOUNDED 1887 AS ST. PROCOPIUS COLLEGE

5700 COLLEGE ROAD • LISLE, ILLINOIS 60532 • 312/960-1500

IBC ANNOUNCES LARGEST DEVELOPMENT PROGRAM IN ITS HISTORY

Illinois Benedictine College has announced plans for a far-reaching multi-phase development program that is the largest in its history, beginning with a first-phase goal of \$24.1 million by the college's centennial year of 1987-88.

IBC President Dr. Richard C. Becker and Chairman of the Board Edward H. Schmitt announced the major asset-building program Nov. 10 before a gathering of over 600 guests at the 19th annual Educare Ball at Illinois Benedictine College, between Lisle and Naperville.

Dr. Becker told his guests of a far-reaching plan to provide additional endowment and operating funds, to increase scholarship funds, extend current academic programs in computer science and international business, and to improve and expand physical facilities.

The plan has been formulated in three phases. Dr. Becker

said. The first phase, entitled "IBC: Securing the Second Century," is underway and will extend through the college's centennial year to achieve urgent, non-deferrable goals for IBC's further advancement.

The asset-building program has been designed as an opportunity for investment in IBC's people, programs and physical facilities, Dr. Becker said. Among the first-phase objectives are a \$6 million investment in endowment funds for increased scholarships and a program of faculty development, some \$4 million over the next five years in annual fund unrestricted gifts to maintain the level of current programs, and a \$1 million allocation for further development of the curriculum in computer science and in international business.

First-phase objectives also include a \$13.1 million investment in physical plant development such as the construction of a \$6.8 million modern student center, and a \$3 million three-

story addition to the library. Plans also include \$3 million in renovation to 83-year-old Benedictine Hall, the main campus building, and improvements in other buildings.

Dr. Becker said that of the \$24.1 million in gifts needed to support the plans in phase one, more than one third had been secured already.

The second phase of the plan will extend from 1988 to 1997 to meet important but deferrable objectives, Dr. Becker said. They include additional endowments for scholarships, debt reduction, funds for a new center for continuing education, a new chapel and religious center, and improvements in the Dr. Scholl Science Center. Additional programs in phase two include one or more new master's degree programs, further faculty development, campus beautification, and preventive maintenance. The projected cost of phase-two plans totals \$32.5 million.

A third phase, which overlaps

the first two, presents donors the opportunity to invest in IBC through endowments to support programs and facilities consistent with the donor's personal interests.

Major lead gifts and pledges to the asset-building program include a \$3 million bequest from the late Dr. John Krasa and Rosemarie Krasa, a \$1 million gift for scholarships from the Arthur J. Schmitt Foundation, \$1 million in annual fund support and contributed services from St. Procopius Abbey, and as an anonymous gift of \$1 million over five years to aid deserving students in need of financial assistance.

IBC trustee Ronald E. Callahan, corporate secretary of Standard Oil Co. (Ind.), will serve as national chairman of the asset-building program. Callahan is a resident of Naperville.

Rt. Rev. Valentine Skluzacek, O.S.B., abbot of St. Procopius Abbey and chancellor of IBC, is honorary chairperson.

Mr. & Mrs. Leo Kappel will serve as honorary chaircouple, Dr. Becker announced. Mr. Kappel is an alumnus of IBC and is chairman of the board of Wisconsin Steel and Tube.

In an interview, Dr. Becker said that the asset-building program had been thoughtfully prepared by involving nearly 100 trustees, alumni, students, faculty members, parents and President's Advisory Council members.

They met over a period of several months, starting November, 1982. Their recommendations were then reviewed by a 21-member feasibility study group that determined priorities and estimated costs.

"We engaged all our principal constituencies because we intended to do more than simply raise funds," Dr. Becker said. "We had stabilized the college and achieved the desired effectiveness in operations and in developing the quality of the faculty and the academic process. We felt ready to take a longer range view and develop a consensus about the future from those who have contributed in a meaningful way to our success thus far."

This year's Educare Ball at the Dan and Ada Rice Center raised \$112,000 to date in scholarship funds that support the first-phase goal. The Ball was sponsored by the IBC President's Advisory Council.

VOICE OF THE NATION

CZECHOSLOVAK REFUGEES

The 34-year-old history of the exodus from Czechoslovakia which began after the communist coup of February 1948 has not ended. A „Berlin Wall“ could not be built along the 550-mile border separating Czechoslovakia from West Germany and Austria. However, the once-free country has been fenced in with electrically-charged barbed wire, and the frontier is protected by watch-towers and an 11,000-strong border guard with trained dogs and helicopters.

The citizens of Czechoslovakia are denied the right of free travel and emigration guaranteed by the Universal Declaration of Human Rights of 1948, the International Covenant of Civil and Political Rights of 1966, and the Helsinki Final Act of 1975. Nevertheless, Czechoslovaks continue to escape to the West, sometimes under dramatic circumstances, at times ending in tragedy. Since the communist takeover, the country has suffered a brain drain seriously affecting its economic and cultural life.

Immediately following the coup in 1948, between 70,000 and 80,000 citizens left Czechoslovakia to flee from increasing political persecution and farm collectivization. A second wave was triggered by the Soviet invasion in August 1968. About 140,000 people including a large proportion of intellectuals and technicians escaped or chose to remain in the West when the border was still relatively open as a result of the 1968 liberalization process. A new, third wave got under way after 1970 when some 20,000 citizens left Czechoslovakia up to 1980. Many of them fled via Yugoslavia but also Rumania and Bulgaria, where they were allowed to travel as vacationers.

The exodus continues and the Prague regime has lodged protests with the Yugoslav and Austrian authorities, accusing the Austrian government of violating its neutral status by granting asylum to Czechoslovak refugees. Prague also requested Belgrade to prevent Czechoslovak tourists from crossing to Italy and Austria from where they eventually try to emigrate to the United States, Canada, Australia, and West Germany.

According to recent estimates, some 2,000 to 3,000 people are leaving Czechoslovakia every year. In July and August 1984, 781 Czechoslovaks requested asylum in Austria, while there were only 395 Hungarians and 328 Poles who did likewise. Official Austrian statistics indicate that 1,651 Czechoslovak refugees arrived in Austria in 1982. As a Radio Free Europe Situation Report put it, „the number of refugees fleeing Czechoslovakia will continue to be determined by the government's policies on human rights, the environment, and the economy; and in view of its failure so far to provide the citizenry with a higher standard of living and to implement a more humane human rights policy, Czechoslovakia will probably have to live with the escape problem for a long time to come.”

Official Czechoslovak propaganda paints the life of exiles in the West in somber colors. Political refugees are written off as ending up in the „trash heap of history”. Articles and radio and television programs report growing unemployment in the West, strikes, and the inadequate protection of social security and health. But the people of Czechoslovakia have learned not to trust their media. For instance, Tvorba, No. 47, of November 21, 1984, noted that at a meeting somebody said: „...You talk about unemploy-

ment and economic and social problems in the West. If there is such social insecurity there, why then do the unemployed not emigrate to our and other socialist countries? ... These malicious critics (and provocateurs) base their criticism on superficial observations. These relate to the abundance and variety of goods in stores, high-tech products, the availability of housing, and higher salaries and wages measured by the time of work necessary for purchasing given items ... Nobody is hiding the fact that the overall standard of living is higher in a number of advanced capitalist countries than in Czechoslovakia ... But people who leave illegally don't do it for reasons of social insecurity. They are lured by a vision of free enterprise and profit, a socioeconomic system replaced in our country by a more equitable social order a long time ago.”

It will be interesting to read the comments in the Czechoslovak press, if any, about the recent pronouncement in Peking that the Marxist-Leninist dogmas, the bedrock of „real socialism” according to Moscow, the „more equitable social order,” is outdated, unable to cope with the requirements of modern society.

(Some of the information above is based on the RFE Situation Report of October 20, 1984.)

PŘIPRAVILI JSME PRO VÁS TYTO ZÁJEZDY:

11. února 85: Jamaica - 14 dní OCHO RIOS

6. května 85: Stará Čína - 19-ti denní zájezd pro velký zájem opakujeme po třetí.

25. června 85: Doprovázený zájezd do Československa na Spartakiádu.

26. června 85: Další zájezd do Československa na Spartakiádu.

Rádi vám poskytneme další informace.

Přihlaste se laskavě vás.

Vyřídíme návštěvu vašich příbuzných a přátel z Československa do USA a rovněž TUZEX.

CIHAK WORLD TRAVEL, INC.

6302 WEST CERMAK ROAD
BERWYN, ILL. 60402

Phones (312) 795-9050 — Chicago (312) 242-6110

Looking Ahead

by
Dr. George S. Benson
President

NATIONAL EDUCATION PROGRAM
Oklahoma City, Oklahoma

ATTEMPTS TO SAVE SOCIALISM

The day's news carries reports of a radical reform of the economy of the Peoples Republic of China. Although China's leaders say they are still committed to socialism, they intend to institute some aspects of capitalism such as competition and free prices for many items.

This announcement of reform is, of course, an unspoken admission that socialism does not work. It is really quite astounding, yet at the same time, encouraging, for if this liberalization of the economy in Communist China is carried forward it will necessarily require more freedom for the Chinese people. And a little bit of freedom may awaken a desire for greater freedom. Who knows what the result might be.

This demonstration of the failure of socialism in Red China parallels the failure experienced by the Soviet Union. Although they occupy the most fertile farmlands on earth, the Soviets cannot feed their own people. They must import millions of tons of grain every year to provide for their needs.

It must be remembered that when socialism first failed in the Soviet Union, Lenin instituted the New Economic Policy in 1921 to prevent total collapse of the economy. Under the NEP Private enterprises were encouraged to get the economy moving again, just as is being done in Communist China today.

However, the NEP was ended a few years later and

the people were forced to abandon private enterprise and were brutally collectivized, especially in the agricultural areas of the country. Between 10 and 16 million people lost their lives in the process.

But even such treatment could not force the peasants to produce the necessary food. In order to stimulate food production the Soviet authorities permitted the workers on the state farms and collective farms to have their own cow and to farm a small plot of land for their own benefit or profit.

It is interesting to note that although these small privately-farmed plots of from 1 to 1.5 acres constitute only 3 percent of the arable land in the Soviet Union, they produce from 24 to 30 percent of the total food consumed by the people every year.

Only time will tell whether the one billion-plus Chinese on the mainland will gain more economic and political freedom or if there will be a new „Cultural Revolution” after the economy has been stimulated which will again cost millions of lives and remove all vestiges of economic freedom.

The failure of total socialism in the Soviet Union and Communist China, and of partial socialism in democratic countries such as Great Britain, France and Sweden, is a matter of record. Yet millions of people, many of them here in this country, continue to believe in and work for this unworkable idea.

Every year we Americans establish more socialistic programs and move our country further in the direction of socialism, which means in the direction of economic failure and stagnation.

What we must keep uppermost in our minds, however, is that every move toward socialism means a move away from individual freedom, for every socialized program is a controlled and regimented program.

STANLEY STAWSKI DISTRIBUTING CO.

Importers & distributors of fine quality beers, wines, liquors

Znamé oblíbené pivo „Gösser” z Rakouska. — Žádejte v obchodech a restauracích

1136 NORTH ASHLAND AVENUE
Chicago, Ill. 60622 • Tel: 278-4848